

LAVEX info

ROČNÍK XXXIV • 2/2007

magazín

LANOVÁ DOPRAVA • CESTOVNÝ RUCH
MANAŽMENT • MARKETING

 Doppelmayr®

INTERLAVEX 2007

L INTERLAVEX 2007
PODBANSKÉ

16.- 18. október 2007

Hotel PERMON** Podbanské
Vysoké Tatry, Slovenská republika**

Organizátor:

LAVEX, Lanovky a vleky, Ul. M. Pišúta 5, 031 01 Liptovský Mikuláš, Slovenská republika

e-mail: lavex@slovanet.sk, <http://www.lavex.sk>

Tel.: 00421/44/5520 460, 5621 682, fax: 00421/44/5522 017

XI.

Medzinárodná výstava horskej techniky &

XXXVI.

Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov

- * zariadenia na zimné služby pre súkromé a komunálne využívanie
- * zariadenia na prepravu osôb - lanovky a lyžiarske vleky
- * zariadenia na údržbu a značenie zjazdoviek, bežeckých tratí a lanoviek
- * zariadenia na výrobu snehu
- * pokladničné systémy, vstupné kontroly
- * informačné systémy, spojovacia technika
- * bezpečnostná, pracovná a evakuačná technika
- * ochranné pracovné prostriedky
- * športové potreby

LAVEXinfo • ROČNÍK XXXIV • 2/2007

Vydáva

LAVEX, Lanovky a vleky,
záujmové združenie na Slovensku,
Liptovský Mikuláš vo vydavateľskej
a reklamnej agentúre STEFANI,
Junácka 6, Bratislava.
tel./fax: 02/49249590
mobil: 0903 165 032
e-mail: m.stefanickova@zoznam.sk

Šéfredaktorka

Miroslava Čerňanská

Redakčná rada

Ing. M. Grešo – predseda
členovia: M. Čerňanská,
A. Červenková, Ing. J. Gavalier,
Ing. arch. V. Horák, Ing. J. Hulla,
Ing. J. Kríž, CSc., Ing. L. Mačičák,
Ing. V. Obdržálek, M. Sumka,
M. Štefaničková

Adresa redakcie

LAVEX, Ul. M. Pišúta č. 5,
031 01 Liptovský Mikuláš
tel.: 044/5520 460, 5621 682
fax: 044/5522 017
e-mail: lavex@slovanet.sk
internet: www.lavex.sk

Tlač

REPROservis
Liptovský Mikuláš
www.repro.sk

Registračné číslo
396/91

Ročné predplatné na 4 čísla
300 Sk

ISSN č. 1336-1953

Inzerenti čísla:

DOPPELMAYR	ob. str. 1
GEMINI	ob. str. 3
NILS	str. 21
POMA	ob. str. 4
TECHMONT	str. 10
TECHNOALPIN	str. 23

3 Stretnutie plné spomienok

5 40 rokov Záujmového združenia lanovky a vleky

11 Preteky lanovkárov

19 Zo života našich stredísk

OBSAH

Príhovor 2

Stretnutie plné spomienok... 3-5

40 rokov Záujmového
združenia lanovky a vleky 5-9

Z činnosti združenia. 9, 10

XXIV. ročník pretekov
lanovkárov a vlekárov 11-14

Z kroniky lanovkárov 15, 16

Oznamy a informácie 17-19

Zo života našich stredísk . 19, 20

Kässbohrer informuje ... 22, 23

Poma informuje 24, 25

Doppelmayr informuje .. 26, 27

OL TRADE informuje 28-29

Tatrapoma na výstave
Interalpin 2007. 30, 31

Prinoth informuje 31, 32

Vážení čitatelia, pracovníci stredísk zimného cestovného ruchu!

V septembri 1967, pred 40 rokmi,
bolo založené Zaujímavé združenie
Lanovky a vleky na Slovensku.

Niekoľko nadšencov, milovníkov hôr
a lyžovania, sa vtedy rozhodlo založiť
organizáciu, ktorá existuje a pracuje
dodnes. Tento historický, na tú dobu
priekopnícky čin, sa zapísal zlatými
písmenami do histórie lyžovania
a budovania lyžiarskych stredísk na
Slovensku. V tom čase si ľudia, ktorí
veľmi dobre poznali podmienky
Slovenska pre zimný cestovný ruch
uvedomili, že alpské krajiny dokázali
v tejto oblasti za krátke obdobie
vytvoriť priemysel, ktorý krajine
prináša obrovské finančné prostriedky,
ponúka veľmi atraktívny produkt ces-
tovného ruchu v krásnom horskom
prostredí a zároveň vyrieši mnohé
socioekonomické otázky i životnú
úroveň obyvateľstva v pohorí.

Začiatky vzniku Zaujímavého združenia
Lanovky a vleky na Slovensku sú
neodmysliteľne späté s menom **Ing. Iva-
na Sutórisa**, ktorý bol hlavným iniciátorom
a otcom tejto myšlienky. V tom období
vykonával funkciu vedúceho ekonomické-
ho odboru na vtedajšom Vládnom výbore
pre cestovný ruch. Jeho zásluhou bolo, že
sa začali poskytovať finančné prostriedky
na dobudovanie existujúcich stredísk
a budovanie nových, menších.

Prostredníctvom telovýchovných jednôt
a obcí mohli tieto finančné prostriedky
pomôcť pri investovaní v regiónoch,
ktoré mali podmienky pre rozvoj cestov-
ného ruchu.

Tieto zábery a myšlienky bolo potreb-
né cestou osvetu šíriť. Preto, aj keď
s ťažkosťami, ktoré súviseli s danou dobou,
začali sa organizovať študijno-tematické
zájazdy do alpských lyžiarskych stredísk.
Účastníci zájazdov, hoci na vlastné ná-
klady, mali tak možnosť naživo vidieť a zažiť
fungovanie zimného cestovného ruchu
v najznámejších lyžiarskych strediskách vo
Francúzsku, Rakúsku, Švajčiarsku, Talian-
sku... Bola to najlepšia škola pre ľudí, ktorí

už pracovali, ale aj mnohých ďalších, ktorí
iba začínali pracovať v oblasti zimného ces-
tovného ruchu v slovenských lyžiarskych
strediskách.

Vznik ZZ Lanovky a vleky na Slovensku
vytvoril základ pre technicko-prevádzkové
zázemie v oblasti lanoviek, lyžiarskych vle-
kov a lyžiarskych tratí. Bol to skutočne prie-
kopnícky čin. Začali sa budovať základy
legislatívy pre prevádzku, údržbu, revízie,
poradenskú činnosť a pod., vznikol od-
borný bulletin Spravodaj, ktorý sa časom
zmenil na dnešný časopis LAVEX-info.

Združenie začalo každoročne orga-
nizovať Dni lanoviek a vlekov. Bola to
akcia, a je ňou dodnes, kde sa okrem
účastníkov – zástupcov lyžiarskych stre-
dísk, prostredníctvom masmédií aj ve-
rejnoscť dozvedala o činnosti a dianí v or-
ganizácii, ako aj v lyžiarskych strediskách.

Rád by som spomenul môj prvý kon-
takt s touto organizáciou práve na Dňoch
lanoviek a vlekov v roku 1973. Vtedy som
sa prvý raz zoznámil s osobnosťami, ktoré
v tejto oblasti pracovali: Ing. F. Schultz,
Ing. V. Droppa, Ing. V. Obdržálek, L. Miša,
Dr. Ing. Št. Wágner, Ing. A. Jakubovský,
Ing. R. Gaľa, Ing. A. Trančík a ďalší.

Práve vtedy sa dokončievala výstavba
prvej lanovky Poma na Slovensku v Jasnej.
Kolektív pracovníkov ZZ Lanovky a vleky
vtedy s obrovským fandovstvom a zanie-
tením prispel k úspešnému uvedeniu tejto
lanovky do prevádzky.

ZZ Lanovky a vleky na Slovensku na
čele s Ing. Ivanom Sutórisom má základný
a hlavný podiel aj na zakúpení licencie na
výrobu lanoviek a lyžiarskych vlekov od
francúzskej firmy Pomagalski pre Tatranský
podnik miestneho priemyslu v Kežmarku.

V roku 1992 sa ZZ LAVEX stalo členom
medzinárodnej lanovkárskej organizácie
OITAF a v roku 2002 získalo zastúpenie
v riadiacom výbore tejto organizácie, čo
bolo určitým ocenením práce združenia.

Nechcem vymenovať všetky činnosti
združenia za uplynulých 40 rokov. Bol by
to veľmi obsiahly materiál. Chcem však
zdôrazniť najmä skutočnosť, že 40 rokov
činnosti našej organizácie dokonale preve-
ril jej opodstatnenosť a potvrdil potrebu jej
existencie. Prirodzene, činnosť združenia
sa musela prispôbovať požiadavkám
doby. Okrem základných činností ako
revízie, školenia, skúšky, vypracúvanie
predpisov a noriem sa zamerala aj na po-
moc pri rozvoji zimného cestovného ruchu
na Slovensku v legislatívnych otázkach,
nakoľko súčasná legislatíva v oblasti ochra-
ny prírody na Slovensku často bráni zmys-
luplnému dobudovaniu a rozvoju stredísk.

ZZ LAVEX začalo pracovať a vyvíjať aktivity
v rôznych komisiách v rámci Ministerstva
hospodárstva SR a Ministerstva životného
prostredia SR. Podkladmi, štatistikami,
technicko-prevádzkovými skúsenosťami je
určite jedinou organizáciou na Slovensku,
ktorá môže potrebné podklady v oblasti
rozvoja cestovného ruchu, najmä zimného,
odborne a fundovane predkladať. Osobne
som veľmi rád, že ma osud zavial do tejto
lanovkárskej rodiny a že môžem, prakticky
od ukončenie štúdia až dodnes, stále
pracovať v tejto oblasti, ktorá má tak blízko
k horám, k ľuďom v horách, k lyžovaniu,
k prírode.

Význam existencie združenia preveril
čas. Organizácia má dnes za sebou
výsledky, ktoré ju oprávňujú tvrdiť, že
bez jej práce by zimný cestovný ruch na
Slovensku nebol na takej úrovni a nemal
by také podmienky, aké sa, najmä pô-
sobením združenia, podarilo vytvoriť. Ne-
chcem, aby môj príspevok zaváňal nostal-
giou, hoci je toho skutočne veľa, na čo
môžeme spomínať. Chcem iba pripomenúť,
že ZZ LAVEX tu je, funguje, žije a dáva si
smelé plány do budúcnosti. Preto mu
pri 40-ročnom jubileu vo svojom mene
i v mene celého predstavenstva prajem
veľa úspechov, veľa dobrých pracovníkov
i aktívnych spolupracovníkov a ešte veľmi
veľa úspešných rokov v jeho významnej
činnosti.

Ing. Ján Gavalier
predseda predstavenstva LAVEX
Zaujímavé združenie Lanovky a vleky
na Slovensku

ZUSAMMENFASSUNG

*Ansprache des Vorsitzenden des Inter-
essenverbandes LAVEX, Dipl. Ing. Ján Gava-
lier, zum 40. Jahrestag der Gründung des
Verbandes im September 1967.*

SUMMARY

*A speech of the chairman of the interest
association LAVEX, Dipl. Ing. Ján Gavalier,
to the 40th anniversary of the association's
foundation in September 1967.*

Stretnutie plné spomienok

Rok 2007 je pre slovenských lanovkárov veľmi významný.

Završuje sa 40-ročná úspešná činnosť Záujmového združenia Lanovky a vleky na Slovensku

- LAVEX, ktorá podstatnou mierou prispela nielen k rozvoju lanovej dopravy na Slovensku, ale podpísala sa aj na nebývalom celkovom rozvoji zimného cestovného ruchu na Slovensku.

Prvé podujatie, ktoré sa v rámci jubilea uskutočnilo, bolo 10. mája 2007 v Zuberci na Orave. Išlo o slávnostné spomienkové stretnutie, ktorého cieľom bolo pripomenúť si obdobie pred vznikom združenia, pohnútky

■ **Slávnostné stretnutie otvoril riaditeľ združenia Ing. Miroslav Grešo za prítomnosti zakladateľa a čestného predsedu Ing. Ivana Sutórisa a predsedu združenia Ing. Jána Gavaliera**

a ciele, ktoré sa založením združenia sledovali i zhodnotiť výsledky jeho práce a pôsobenia za uplynulé štyri desiatky rokov.

V liste, ktorým boli všetci hostia pozvaní, bola mottom myšlienka Ch. Baudelairea: *Spomienky sú jediný raj, z ktorého nás nik nemôže vyhnúť.* A práve priateľskými stretnutiami, spomienkami na spoločné zážitky, na všetko, čo sa počas uplynulých 40 rokov odohralo, sa vyznačovala atmosféra celého podujatia.

Stretnutia sa zúčastnilo veľa významných hostí, medzi nimi štátny tajomník Ministerstva hospodárstva SR Ing. Ivan Rybárik, štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR Ing. Jaroslav Jaduša, generálny riaditeľ sekcie cestovného ruchu MH SR Ing. Gabriel Kuliffay, predseda Svazu provozovateľů lanovek a vleků České republiky Ing. Jiří Bělounek, vedúci odboru elektrických zariadení lanových dráh na ÚRŽD Ing. Dušan Cvik a ďalší.

Predovšetkým prišli tí, ktorí pred 40 rokmi stáli pri zrode myšlienky založenia takejto organizácie, najmä Ing. Ivan Sutóris, iniciátor a zakladateľ združenia, jeho dlhoročný predseda a súčasný čestný predseda. Prítomní boli aj viacerí zástupcovia lyžiarskych

stredísk, ktoré boli zakladajúcimi členmi, členovia predstavenstiev, dlhoroční pracovníci a spolupracovníci z oblastí, ktoré súvisia so zimným cestovným ruchom.

Po oficiálnom privítaní účastníkov organizátormi – riaditeľom sekretariátu Ing. Miroslavom Grešom, predsedom predstavenstva Ing. Jánom Gavalierom a starostom obce Zuberec Ing. Vladimírom Šiškom a minúte ticha, ktorou si prítomní uctili pamiatku všetkých, ktorí boli účastní diania okolo združenia a žiaľ, tohto jubilea sa už nedožili, prihovoril sa k účastníkom stretnutia zakladateľ Ing. Ivan Sutóris. Vo svojom vystúpení priblížil situáciu v lanovej doprave na Slovensku v 60. rokoch minulého storočia a zhodnotil činnosť združenia za uplynulých 40 rokov. (Podrobný pohľad na vznik a 40 rokov činnosti združenia z pera Ing. Ivana Sutórisa prinášame v ďalšej časti nášho časopisu.)

Po vystúpení hostí, pohostení a odovzdaní upomienkových predmetov nasledovala druhá, už neformálna časť stretnutia. Premietanie fotografií z prvých rokov činnosti združenia až po súčasnosť, dokumentárnych záberov z výstavby nových zariadení a ďalších akcií, vyvolávalo v účastníkoch množstvo spomienok na spoločné zážitky. Prijemnú atmosféru plnú radosti zo vzácných stretnutí umocňovalo aj rázovité prostredie oravskej koliby Josu a veselá, typicky oravská, ľudová muzika. Bolo to skutočne milé, neformálne stretnutie ľudí, ktorí pri združení stáli počas mnohých rokov. A práve toto bolo zámerom organizátorov. Umožniť stretnutie pamätníkom, nechať ich pospomínať si spoločne na uplynulé obdobie a vysloviť im podakovanie.

Pri tejto príležitosti sme oslovili niektorých účastníkov a spýtali sa ich, ako si spomínajú na vznik združenia a ako jeho 40-ročnú existenciu hodnotia. Tu sú niektoré z odpovedí:

Milan Toman, stredisko Veľká Rača: *Ďakujem za možnosť vyjadriť sa k vzniku združenia a jeho činnosti. Som presvedčený, že to bol úžasný počin pre rozvoj horských dopravných zariadení a pre rozvoj cestovného ruchu. Spomínam si, ako som bol pred mnohými rokmi šťastný, keď som mohol privítať delegáciu VVCR a ďalších priateľov, ktorí prišli s iniciatívou založiť združenie, ktoré by pracovalo v prospech rozvoja stredísk a prinášalo podnety, ktoré naša krajina potrebovala. Osobne som vznik združenia privítal s nadšením a rád som sa zúčastňoval rokovaní, ktoré boli po celom Slovensku v jednotlivých strediskách. Vždy sa zišli ľudia, ktorí mali srdce pre toto združenie a vzťah k našim horám. Vedúcou osobnosťou bol Ing. I. Sutóris, ale aj rad dobrovoľných pracovníkov. Myslím si,*

že združenie, jeho riaditelia, predsedovia predstavenstva a jeho pracovníci odvedli kus nesmierne dobrej práce, za ktorú im my, všetci vlekári, lanovkári, pracovníci stredísk, zo srdca úprimne ďakujeme.

Ing. Jiří Bělounek, predseda SPLV Českej republiky: *Som skutočne rád, že som sa mohol zúčastniť tejto slávnostnej chvíľky, zablahoželať združeniu LAVEX k jeho 40-ročnej činnosti. Pri tejto príležitosti chcem poďakovať za naše lyžiarske strediská, ktoré v období, keď u nás, v Čechách, sme nemali podobnú organizáciu, mohli sme využívať pozvania zo Slovenska na tradičné Dni lanoviek a vlekov, že sme sa sem mohli chodiť učiť*

■ **Čestných hostí – štátneho tajomníka MH SR Ing. Ivana Rybárika, štátneho tajomníka MŽP SR Ing. Jaroslava Jaduša a generálneho riaditeľa sekcie CR pri MH SR Ing. Gabriela Kuliffaya privítal predseda združenia Ing. Ján Gavalier**

a čerpať z perfektne pripravených materiálov a využívať poznatky zo zahraničných študijných tematických zájazdov. Aj po vzniku nášho SPLV naša spolupráca prebieha stále veľmi dobre. Dôkazom je napríklad striedanie medzinárodných výstav a koordinácia mnohých vecí, ktoré treba urobiť. Vaša organizácia ZZ LAVEX je ďalej, je inak postavená ako náš SPLV, ktorý bol orientovaný viac komerčne. Aj u nás sa v súčasnosti už dostávame do určitých diskusií s parlamentom a vládou a začíname byť vnímaní ako profesijná komora, čo je našim cieľom...

Ing. Karol Thoma, lyžiarske stredisko Bezovec: *Osobne som vtedy tomu ani nechcel veriť, že niečo také sa dá vôbec založiť. Tie časy vtedy boli ťažké. Treba si uvedomiť, že nešlo o nejakú politickú organizáciu, ale iba pre rozvoj športu a cestovného ruchu, preto to bol na tú dobu skutočne odvážny a významný krok. Iniciátor, Ing. Sutóris, sa toho ujal a dokázal, že združenie začalo pracovať. Hodnota a výsledky tohto počinu sa ukázali až o niečo neskôr. Vtedy už bolo jasné, že to nebolo iba založenie združenia pre združenie, ako Francúzi hovoria „l'art pour*

40
rokov
ZDRUŽENIA LANOVIEK A VLEKOV

l'art - umenie pre umenie, ale že to malo skutočne obrovský význam pre rozvoj lyžiarskych stredísk. Ja osobne som mal to šťastie, že som bol pritom od začiatku,

bol som členom prvého predstavenstva od r. 1967. Postupne sa práca združenia dostala na vysokú profesionálnu úroveň. Som veľmi rád a som poctený tým, že na nás, zástupcov prvých členských organizácií sa nezabudlo a dostali sme pozvanie na toto krásne stretnutie.

František Šporer, dlhoročný pracovník bývalých Stredoslovenských hotelov, Ružomberok: Založenie združenia bola v tom čase veľmi dôležitá vec aj z toho dôvodu, že vtedy existujúce lanovky (Chopok sever a juh, Vrátna atď.) boli vybudované po 2. svetovej vojne na základe licencie firmy Von Roll. Švajčiarska

Foto: M. Grešo

■ **Prišli mnohí z tých, ktorí stáli pri zrode združenia a jeho prvých krokoch...**

týkajúcich sa lanovej dopravy, organizáciu, ktorá bude dohliadať na bezpečnosť. Aj toto bol cieľ zakladateľov združenia. Som presvedčený, že toto všetko sa aj podarilo...

Rokovalo sa s Podbrezovou, potom s Martinom atď. Vtedy som ho upozornil, že v Kežmarku je priemyselný podnik, ktorý mal vyrábať fúriky, bránky a pod., má nové výrobné haly a tam treba vyrábať lanovky a vleky. Keď prišiel z francúzskej firmy Pomagalski riaditeľ Bell a všetko sa odsúhlasilo, vyviezol som ho hore nad Kežmarok, aby sa mohol pokochať panorámou Tatier. Spomínam si na ten okamih, ako sa pozerá na tú krásu a povie: Krásne Tatry a Poma - tak to bude Tatrapoma...

A pokiaľ ide o činnosť združenia, domnievam sa, že je to základ pre cestovný ruch. Pretože keď lanovky a vleky budú dobre fungovať, je to obraz o celom stredisku aj o úrovni celého Slovenska. Teší ma, že aj pričinením združenia sa rozvíjajú naše strediská. Osobne ma však mrzí, že keď prídem do stredísk, ktoré som kedysi stavala - zariadenia v Ždiari, v Bachledovej doline, musím si kúpiť lístok, ľudia ma už nepoznajú. Tá úcta k nám, k našej práci nie je. Je to už iná doba, iné hodnoty sa stavajú na piedestál...

Milan Sumka, riaditeľ lyžiarskeho strediska Jasenská dolina: Náš názor na činnosť ZZ LAVEX je jednoznačný, vždy sme sa hlásili k združeniu a pokladáme ho za veľmi dôležitú organizáciu, ktorá zastrešuje všetkých prevádzkovateľov a poskytuje im veľmi cenné služby. Dosvedčuje to aj skutočnosť, že všetky služby, ktoré súvisia s prevádzkou lanoviek a lyžiarskych vlekov - školenia pracovníkov, revízie atď., zabezpečujeme si cez združenie. Osobne som členom predstavenstva združenia už tretie volebné obdobie, takže som prešiel genézou posledných rokov, kedy sa strediská dosť silne modernizujú, kedy sa zameriavajú aj na iné činnosti, nie iba na samotnú prevádzku lanoviek a lyžiarskych vlekov, ale na všetko, čo súvisí s vybavenosťou strediska. Boli obdobia, najmä v mojom prvom volebnom období, kedy združenie bolo niektorými členmi tlačene k tomu, aby sa zameriavalo najmä na marketing, že tie ostatné veci si vedia strediská sami vyriešiť. Dnes vidíme,

Foto: M. Grešo

■ **Zakladateľ združenia a čestný predseda Ing. Ivan Sutóris pri spomienkovom príhovore**

firma od toho odstúpila a vznikali problémy v technickej oblasti. Osobne som k lanovkám prišiel práve v roku 1967, keď som začal pracovať ako vedúci technického úseku v bývalých Stredoslovenských hoteloch. V tom čase bolo viacero prípadov spadnutia sedačky. Boli veľké problémy a aj z toho dôvodu bolo potrebné vytvoriť nejakú silnú organizačnú jednotku, ktorá bude mať revízných technikov, ktorá bude zastrešovať tvorbu technických noriem, hovoriť do technických predpisov,

Foto: M. Grešo

■ **...aby si zaspomínali... (Ing. J. Dvoršták a P. Jaroš zo strediska Martinské hole)**

Foto: M. Grešo

■ **Blahoželanie k životnému jubileu bývalému riaditeľovi združenia Pavlovi Ferenčíkovi nemohlo chýbať...**

Michal Šoltýs, známa osobnosť lyžovania na Slovensku a cestovného ruchu: Môj vzťah k zimnému cestovnému ruchu vyplýva z toho, že som od malička lyžoval, neskôr vychovával lyžiarov a celým mojim životným poslaním je služba v cestovnom ruchu. Z tohto hľadiska sa vytváral aj môj vzťah k založeniu a k činnosti združenia. Aktívne som sa pričínal aj o to, že licenčná výroba lanoviek a vlekov prišla do Kežmarku. Spomínam si na chvíle, keď ma Ing. Sutóris oslovil s problémami pri umiestňovaní licenčnej výroby po odrieknutí Transporty.

Foto: M. Grešo

■ **Jozef Šuriňák odovzdal Ing. Sutórisovi a Ing. Grešovi ako spomienku na toto stretnutie vyrezávané pastierske palice**

Foto: M. Grešo

■ **Výborné pohostenie pre účastníkov stretnutia pripravili pracovníci koliby JOSU**

že po vstupe do EÚ, kedy sa preberajú do našej legislatívy všetky európske normy, ako veľmi je potrebné, aby existovala taká organizácia, akou je naše združenie. Je skutočne potrebné, aby aj naďalej činnosť združenia bola aspoň na takej úrovni, ako je tomu doteraz...

Niekoľko dní po stretnutí v Zuberco dostalo združenie list od Ing. Karola R. Thomu, ktorý sme sa rozhodli uverejniť:

Vážený pán riaditeľ Ing. Miroslav Grešo, vážený pán predseda Ing. Ján Gavalier, vážené dámy a páni. Vraciam sa k slávnostnému stretnutiu k 40. výročiu založenia združenia Lanoviek a vlekov na Slovensku 10. mája 2007 v Zuberco v kolibe Josu. Chcem sa ešte raz poďakovať za mimoriadne pekné prijatie všetkým, ktorí sa na tomto podujatí podieľali. Aj za to, že som mal tú česť sa na ňom zúčastniť. Všetci, čo sme spolu začínali, to veľmi oceňujeme a vážime si. Zmysel existencie združenia je veľmi pekne a výstižne charakterizovaný v samotnej pozvánke. Vec hovorí sama za seba – Res ipsa loquitur. K tomu nie sú potrebné ďalšie slová.

Vďaka patrí aj čestnému predsedovi a zakladateľovi tejto, dnes už 40-ročnej organizácie Ing. Ivanovi Sutórisovi za jeho účasť na tomto podujatí, že sme sa s ním, podobne ako s ďalšími priateľmi, mohli pozdraviť.

Spolu si želáme, aby táto organizácia pokračovala vo svojich úspechoch a aby sa aj táto pekná tradícia stretnutí zachovala a prešla aj na ďalšie generácie.

Piešťany 18. 5. 2007

Ing. Karol Thoma
bývalý člen s číslom legitimácie 10

ZUSAMMENFASSUNG

Aus Anlass des 40. Jahrestages der Existenz des Interessenverbandes LAVEX fand am 10. Mai 2007 im Touristenzentrum Zuberec in Orava ein feierliches Treffen der Gründer und langjähriger Mitarbeiter statt.

SUMMARY

A formal meeting of the founders and long-term workers of the interest association LAVEX took place on 10th May 2007 in the tourist resort Zuberec in Orava on the occasion of the 40th anniversary of the association's existence.

40 rokov Záujmového združenia lanovky a vleky na Slovensku

Vznik združenia

Začiatkom roka 1964 vznikli v bývalej ČSSR orgány cestovného ruchu, a to Vládny výbor pre cestovný ruch ČSSR a Výbor SNR pre cestovný ruch na Slovensku, ktorý bol neskôr nahradený Vládnym výborom pre cestovný ruch SR. Šťastnou náhodou sa do sekretariátu Výboru SNR pre CR dostal aj nadšenec pre lyžovanie Ing. Ivan Sutóris a Viktor Ježko, ktorý síce nelyžoval, ale v bývalom podniku Turista ako investičný pracovník budoval aj lyžiarske vleky.

Dlhoročné pôsobenie v Slovenskom zväze turistiky, dobrá znalosť Slovenska a vzťah k lyžovaniu, privedli pracovníkov cestovného ruchu rýchlo k poznaniu, že v období zimy tvorí základ cestovného ruchu lyžovanie a že Slovensko má pre jeho rozvoj priaznivé podmienky. A tak sa spracovala prvá inventúra lanoviek a vlekov na Slovensku. Výsledok bol žalostný, v čase keď susedné Rakúsko pyšne propagovalo krajinu lyžovania s vyše 1 000 vlekmí a lanovkami, malo Slovensko iba 11 lanoviek a 38 vlekov.

Bolo potrebné hľadať riešenie. Rokovali sme s Rakúskom na ich Ministerstve dopravy, kde sme dostali prvé cenné informácie. Rakúske ministerstvo dopravy plnilo funkciu ústredného orgánu štátnej správy, vydávalo smernice, pripravovalo návrhy zákonov a pod., lanová doprava bola však iba okrajovým problémom. Rozvoj a koordináciu lanovej dopravy zabezpečoval Rakúsky

zväz lanovej dopravy. Informácie o jeho pôsobnosti a činnosti vyústili do jednoznačného rozhodnutia vytvoriť čo najskôr obdobnú organizáciu aj na Slovensku. Mali sme síce iba necelých 50 zariadení, ale ich prevádzku zabezpečoval rad rôznorodých podnikov, od hotelových, cez Správu dráhy až po telovýchovné jednoty a pod. Lanová doprava bola vo všetkých iba okrajovou činnosťou. Množstvo rokovaní, presvedčaní a práce na štatúte, jeho schválení atď. vyústili koncom septembra 1967 do založenia Záujmového združenia lanovky a vleky na Slovensku. Zakladajúcu listinu podpísalo celkom 35 predstaviteľov organizácií na čele s Vládnym výborom pre cestovný ruch. V tom čase to boli takmer všetci prevádzkovatelia lanoviek a vlekov, Vládny výbor pre CR a SÚV ČSZTV. Iróniou bolo, že najväčšie organizácie prevádzkujúce lanovú dopravu ako Správa východnej dráhy a Stredoslovenské hotely, do združenia nevstúpili. Hotely časom zmenili svoj postoj a stali sa po dlhé roky aktívnym členom združenia.

Možno s hrdosťou konštatovať, že Záujmové združenie lanovky a vleky na Slovensku bolo prvou záujmovou organizáciou vo sfére cestovného ruchu Slovenska.

Aktivity združenia

Rozvoj počtu lanových dopravných zariadení

Keďže inventúra zariadení ukázala iba 49 lanoviek a vlekov, prvoradou úlohou sa javilo zabezpečovať podstatné zvýšenie

■ **Takto privítali slovenských lanovkárov vo francúzskej firme POMA**

40
rokov
ZDRUŽENIA LANOVIEK A VLEKOV

výroby najskôr lyžiarskych vlekov. V tom čase bol v ČSSR monopolným výrobcom Transporta Chrudim. Časté rokovania s jeho vedením i doplnenie ich pracovníka do predstavenstva združenia nás však priviedli k záveru, že Transporta s ohľadom na svoje ťažiskové výrobné programy, vôbec nepočíta s vývojom nových výkonných zariadení porovnateľných so zariadeniami v alpských krajinách. S Transportou sme dosiahli iba zvýšenie výroby najmenších lyžiarskych vlekov VL 200, ktoré vyrábalo ich učňovské stredisko. Boli to síce technicky veľmi zaostalé vleky, ale poslúžili pre polozenie základov lanovej dopravy

■ **Technici združenia pri revízii lanovky v stredisku Donovaly**

a lyžovania v horských a podhorských oblastiach Slovenska.

Trvalý dovoz väčšieho počtu zariadení nebol vôbec mysliteľný s ohľadom na devízovú situáciu, a tak sme dospeli k záveru, kúpiť licenciu od renomovanej zahraničnej firmy. Nastala ďalšia etapa sisyfovského úsilia presvedčiť rad ústredných orgánov o potrebe kúpiť licenciu a o uvoľnení

Foto: M. Grešo

■ **Nácvik záchranej akcie na sedačkovej lanovke**

potrebných devízových prostriedkov.

V tom čase už sme mali z odbornej tlače i z rokovaní s predstaviteľmi lanovkárskeho organizácií v alpských krajinách dostatok informácií o výrobcach lanovej dopravnéj techniky najmä v Rakúsku, Švajčiarsku a Francúzsku. Špičku výrobcov predstavovali najmä Girak, Von Roll, Doppelmayr a Pomagalski. Prehliadky výrobných podnikov, ich cenové ponuky, najmä však výrobný program vyznievali v prospech Doppelmayra a firmy Pomagalski. Nekonečné presvedčanie množstva ústredných slovenských i federálnych orgánov bolo nakoniec úspešné a mali sme súhlas na kúpu licencie i devízové krytie. Vtedy nastal ďalší šok, keď sme prišli ako delegácia oboch Vládnych výborov pre CR do Chrudimi. Mali sme predtým prísľub, že keď získame licenciu a Transporta nebude musieť realizovať náročný vývojový program, výrobu zabezpečia. Predstavitelia Transporty nám však oznámili, že s ohľadom na úlohy vládne i pre RVHP úplne končia s programom lanovej dopravy. Našťastie, už o pár dní neskôr prišiel pozitívny telefonát z Kežmarku. Michal Šoltýs, známy lyžiar a priateľ, ma volal do Kežmarku na obhliadku a rokovanie s vedením Tatranského podniku miestneho priemyslu, kde práve končili výstavbu nových veľkých výrobných hál s vlečkou a plynovou prípojkou aj s veľkými skladovacími priestormi. Prehliadka i rokovania boli úspešné, museli sme sa však zaviazat, že vypomôžeme podniku kvalifikovanými technikmi a pri vybavovaní bilancii obrábacích strojov a bilancovaného materiálu.

Tak sa začala séria ciest technikov ZZ LaV a Výskumného ústavu dopravy v zložení Ing. F. Schultz, Ing. V. Obdržálek, Ing. R. Gaťa, JUDr. Ing. Št. Wagner, Ing. A. Trančík a Ing. A. Jakubovský do Kežmarku na brigády. Pri vybavení bilancii strojového parku a materiálu pomohli priatelia zo Slovenskej plánovacej komisie a pri dodávkach od výrobcov z Čiech lobovanie u priateľov lyžiarov v Čechách. Neskôr sa vyvinul akýsi bartrový obchod na báze: Ak nám dodáte 10 prevodoviek z Přerova, zaradíme vašu TJ medzi prvých 10 odberateľov licenčných vlekov...

Licenčná výroba sa úspešne rozbehla. Keď v neskorších rokoch začali vyrábať malé vleky aj Slovsport Žilina a Metasport Ostrava, bola výroba početne zabezpečená a počet vlekov v prevádzke sa dynamicky rozvíjal.

Rozvoj OHDZ na Slovensku

Rok	Lanovky	Lyžiarske vleky	Spolu
1967	11	38	49
1975	23	335	358
1980	26	522	548
1985	28	799	827
1990	33	1024	1057
1995	34	890*	1014*
2000	32*	930*	962
2006	44	950	994

*Vyradovanie zastaranych zariadení z prevádzky

■ **Ing. Loutocký pri praktickej výučbe v rámci prvých školení spletania oceľových lán**

Vďaka ZZ LaV a, najmä, licencií sa Slovensko dostalo v rozpätí 10 – 20 rokov medzi prvých 10 štátov sveta z hľadiska počtu lanových dopravných zariadení.

Technické revízie OHDZ

Lanová doprava osôb podlieha prísny zákonným predpisom o bezpečnosti dopravy. Preto sa musia lanovky a vleky pravidelne kontrolovať kvalifikovanými revíznymi technikmi, ktorí získali príslušné oprávnenia. Keďže na Slovensku neexistovali žiadne špecializované firmy na technické revízie, museli technickí pracovníci združenia získať potrebnú kvalifikáciu a potom vykonávať odborné technické revízie pre členské organizácie. Podarilo sa úspešne zvládnuť aj túto náročnú úlohu a neskôr už združenie pôsobilo pri príprave a schvaľovaní rôznych noriem a vyhlášok pre lanovú dopravu.

Zvyšovanie kvalifikácie – školenia pracovníkov lanovej dopravy

Školenia

Dynamický nárast počtu OHDZ priniesol nový problém. Do obslúh vlekov nastupovali ľudia prevažne iba so základným vzdelaním a bez akejkoľvek praxe (najmä z poľnohospodárstva), ktorí nemali v zime dostatok práce. Bolo preto nevyhnutné týchto pracovníkov zaškoliť a odborne vyškoliť. Ukázalo sa, že to nie je jednoduché, pretože každý typ vleku mal svoje technické osobitosti. A tak sme museli organizovať osobitné školenia obslúh

■ **Postupne pribúdali ďalšie školenia, medzi nimi i školenie vodičov SPV**

■ Prof. Štrofek a Prof. Oplátka (Zürich) na medzinárodnej konferencii Výskum, vývoj a použitie oceľových lán. ZZ LAVEX je spoluorganizátorom konferencie

lyžiarskych vlekov VL 200, EPV, Poma S a P, ale aj pre náročnejšie Poma H a pre staršie vleky z Transporty.

Už začiatok zapracúvania nových pracovníkov ukázal, že im nepostačuje počet odborné prednášky a vidieť ukážky, že si nestačia písať poznámky a rýchlo zabúdajú. Bolo treba pre nich spracovať písomné učebné texty osobitne pre každý typ vleku. Takto mali možnosť si doma opakovať informácie a pokyny pre obsluhu. Bola to náročná a rozsiahla práca, pretože rôznych druhov školení sa ročne zúčastňovali stovky pracovníkov a mnohí dochádzali aj o rok znova na doškolenie. Združenie vyškoloilo desiatky tisíc pracovníkov a postupne školoilo nielen mechanikov, ale aj elektrikárov, ba dokonca aj kandidátov na náčelníkov lanoviek.

Študijné zájazdy

Pre zvyšovanie kvalifikácie vedúcich pracovníkov lanovej dopravy organizovalo ZZ LaV študijné zájazdy doma i v zahraničí, kde mali možnosť oboznámiť sa s novou technikou, ako aj s organizáciou prevádzky lyžiarskych stredísk. Stovky lanovkárov navštívili popredné lyžiarske strediská v Rakúsku, Francúzsku, ale aj v Švajčiarsku, Taliansku či Nemecku. Táto forma sa veľmi osvedčila a bola oveľa presvedčivejšia ako prednášky o zahraničí. Študijné zájazdy bolo možné realizovať len vďaka priateľským kontaktom s predstaviteľmi zväzov lanovej dopravy v alpských štátoch. Tí nám vybavili voľné lístky pre celú autobusovú skupinu v jednotlivých strediskách, čo nebolo jednoduché, preto sme navštevovali každý deň iné stredisko. Voľné lístky na celý týždeň pre približne 45 osôb by nám nikto nedal a samotní účastníci nemali finančné prostriedky na ich zakúpenie. Takto sme mali možnosť poznať a vidieť prevádzku najlepších lyžiarskych stredísk v Alpách

ako Kitzbühel, St. Anton, Ischgl, Ziller Tal, Davos, St. Moritz, Saas Fee, Verbier, Menuires, La Plagne, Val Thorens, Tignes, Val d'Isere, Cortina a mnohé ďalšie.

Kontakty s členskou základňou

Udržiavanie stálych kontaktov s desiatkami, neskôr stovkami členskými organizáciami rozložených po celom Slovensku, bolo veľmi zložitá. Museli sme preto hľadať iné formy kontaktov, keďže osobne sa fyzicky zvládnuť nedali. Tak sme došli na myšlienku vydávania bulletinu združenia a organizovanie Dní lanoviek a vlekov – akési obdoby Dni novej techniky z priemyslu.

Vydávanie Spravodaja – bulletinu združenia

Pre zvyšovanie kvalifikácie i rozširovanie rôznych informácií slúžilo vydávanie Spravodaja. Od pôvodnej, najjednoduchšej formy rozmnožovaním, sa postupne Spravodaj zmenil na bulletin vydávaný tlačou, s obrázkami (neskôr aj farebnými) a zmenil sa aj po stránke výtvarnej. Problémy boli so získaním príspevkov z domácich stredísk, postupne získali predstavitelia ZZ LaV aj inzeráty od zahraničných firiem. Pôvodný Spravodaj postupne prerástol do dnešného časopisu LAVEX-info. Spravodaj roky viedla redaktorka M. Čerňanská, neskôr spolu s M. Štefaničkovou a agentúrou Stefani a so spolupracovníkmi z redakčnej rady. Tak sa postupne časopis stal dôstojnou reprezentáciou združenia.

Dni lanoviek a vlekov

Raz ročne organizovalo združenie tzv. Dni lanoviek a vlekov. Plnili nielen funkciu administratívnu ako výročnú schôdzu, voľby orgánov a pod., ale aj informatívnu, kde sa členovia i hostia dozvedali mnohé novinky z lanovej dopravy doma i v zahraničí. Postupne sa tu predvážali aj rôzne technické novinky ako snehové kanóny, pásové snehové vozidlá, záchranné systémy, automatické pokladne a pod. Rozsah ukážok i záujem výrobcov o možnosť predvážať svoje nové výrobky prostredníctvom videa, filmov i vlastných výrobkov si vynútil rozhodnutie o organizovaní výstav novej techniky pre horské strediská, aké už roky organizovali v Innsbrucku, Mníchove, Turíne, Grenoble a pod. Tak vznikol Interlavex, ktorý sa najskôr konal v Jasnej, neskôr z priestorových dôvodov na Podbanskom. O Dni lanoviek a vlekov bol postupne taký veľký záujem zo Slovenska i Čiech, že sme museli účasť z jednotlivých organizácií limitovať.

Lyžiarska služba

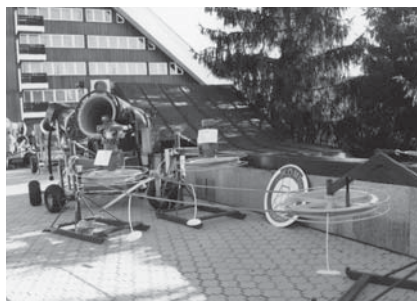
Záchrannú službu aj na zjazdovkách spočiatku vykonávala horská služba. Neskôr však vznikli nové strediská aj v regiónoch, kde HS nepôsobila. Viac rokov sme rokovali s ústredným náčelníkom HS Ivanom Gálfym o riešení. Náš návrh

uplatniť prax zo zahraničia, t. j. vytvorenie vlastnej záchrannej služby pri prevádzkovateľoch lanoviek a vlekov, HS spočiatku zásadne odmietala. Potvrdilo sa však, že zvýšenie počtu pracovníkov HS pre nové regióny a strediská nie je reálne, ale bolo nevyhnutné riešiť záchrannú službu po celom Slovensku. Preto muselo ZZ LaV začať s organizovaním a školením, aj za pomoci členov HS, pracovníkov pre tzv. lyžiarsku službu pre jednotlivé strediská.

Lyžiarska služba súčasne vykonávala aj značenie zjazdových tratí, kde sme na Slovensku aplikovali systém osvedčený v Rakúsku a iných štátoch o farebnom rozlíšení obtiažnosti tratí a číselnom značení pozdĺž trate. O rozbeh činnosti

■ Rokovanie členov predstavenstva združenia so zástupcami firmy Doppelmayr

■ Vonkajšia expozícia horskej techniky na výstave INTERLAVEX

■ Slávnostného otvorenia IX. medzinárodnej výstavy INTERLAVEX v roku 2003 sa zúčastnil aj podpredseda NR JUDr. Veteška (tretí zľava)

lyžiarskej služby, značenie a preventívne opatrenia proti úrazom na zjazdovkách sa najviac zaslúžil bývalý člen HS Zdeno Sedláček, ktorý túto činnosť zabezpečoval v rámci ZZ LaV.

Nová technika

Pre mladú generáciu je už ťažko pochopiteľné, že kedysi nestačilo mať dostatok finančných zdrojov. Ak chýbali devízové prostriedky, nebolo možné nič zo zahraničia doviesť. Preto aj združenie muselo hľadať možnosti, ako nahradiť dovoz potrebných zariadení ich výrobou v ČSSR. Doviezli sme preto niektoré výrobky ako snehový kanón, pásové

- ZZ LAVEX je členom riadiaceho výboru OITAF, zástupcovia združenia sa pravidelne zúčastňujú na jeho zasadnutiach a kongresoch. Na zábere predsedu rakúskeho lanovkárskeho zväzu Dr. Ingo Karl na kongrese OITAF v roku 2005

snehové vozidlo, automatické pokladne na lístky a pod. a rôzne firmy začali postupne vyrábať obdobu zahraničných výrobkov. Príkladom boli snehové kanóny zo Slovácku Žilina, pásové snehové vozidlo Mulda z Výskumného ústavu ZTS vo Zvolene. Robili sa pokusy aj s technickým zasnežovaním a automatickými systémami pokladní na lístky. Chemická fakulta SVŠT v Bratislave zásluhou Ing. Jelemenského vyvinula hmotu na výrobu plastov pre lyžiarske svahy, kde dochádzalo k rýchlemu opotrebeniu snehovej prikrývky.

Doplňkové služby – lyžiarske školy

Poznatky zo zahraničia ukázali, že nestačí lyžiarov len vyvážať na svah, ale treba nových záujemcov o lyžovanie aj učiť lyžovať. Keďže vtedy už aj v Čechách existovalo takmer 100 lyžiarskych škôl, ktoré prevádzkovali TJ a na Slovensku mali zložky Slovenského lyžiarskeho zväzu len niekoľko lyžiarskych škôl, rozhodol Vládny výbor pre CR o urýchlennom zriadení asi 50 lyžiarskych škôl, nie pre pretekárov,

ale pre verejnosť, teda pre rekreačné lyžovanie. Pretože o takéto školy SLZ nemal záujem, museli sme ich zriaďovať pri prevádzkovateľoch lanoviek a vlekov. Aby sme čo najviac podporili ich záujem o túto potrebnú službu, Vládny výbor pre CR uvoľnil potrebné financie a ZZ LaV zabezpečilo 50 malých lyžiarskych vlekov pre lyžiarske školy. Tak každá organizácia, ktorá sa zaviazala zriaďovať a prevádzkovať lyžiarsku školu, dostala zadarmo malý lyžiarsky vlek. To, samozrejme, výrazne zvýšilo záujem o výučbu v lyžiarskych školách. Zámer sa osvedčil a v priebehu 2 rokov bolo už na Slovensku takmer 50 lyžiarskych škôl.

Nová a rozsiahla problematika ako boli lyžiarskej školy, ale aj úschovne, požičovne športových potrieb atď. si vyžiadala v rámci ZZ LaV vytvorenie nového oddelenia pre služby i odbornej komisie pre služby pri predstavenstve združenia. O rozbeh týchto činností sa zaslúžila najmä Ing. M. Hesková, neskôr aj Ing. L. Jurdík a mnohí riaditelia okresných správ cestovného ruchu.

Náročne boli najmä problémy spojené s lyžiarskymi školami, veď bolo treba vypracovať metodiku výučby lyžovania pre rekreačné lyžovanie vo verejných lyžiarskych školách, vypracovať a schváliť cenník pre lyžiarske školy, ale najmä získať a vyškoliť dostatok kvalifikovaných inštruktorov pre školy po celom Slovensku. Združenie LaV plnilo významné poslanie i v rozvoji doplnkových služieb v letných strediskách cestovného ruchu (požičovne bicyklov, detské ihriská a odpočívadlá na báze dreva atď.).

Vyznamenania

Za zásluhy o rozvoj lanovej dopravy

Združenie nemalo možnosť odmeňovať dobrovoľných pracovníkov za mimoriadne zásluhy. Preto zaviedlo udeľovanie vyznamenaní Za zásluhy o rozvoj lanovej dopravy. Zlatý, strieborný a bronzový odznak udeľovalo predstavenstvo združenia dlhoročným pracovníkom i za mimoriadne zásluhy a prínosy pri rozvoji lanovej dopravy. Zámer oceňovať ich aspoň morálne sa veľmi osvedčil a mnohí starší i mladší lanovkári preberali vyznamenania doslova so slzami v očiach.

Medzinárodná spolupráca

Združenie od samého začiatku úzko spolupracovalo s rakúskym zväzom lanovej dopravy. Jeho čelní predstavitelia Günther Schoffel, Viktor Schlägelbauer a Franz Baldauf prichádzali radi na Slovensko, pozývali naše združenie na rôzne akcie v Rakúsku a veľmi

ochotne nám odovzdávali všetky informácie o lanovej doprave. Bolo to pre nás veľmi užitočné, keďže boli minimálne 10 rokov pred nami a mali už skúsenosti z mnohých nových výrobkov či riešení. Neskôr sme nadviazali úzku spoluprácu aj s francúzskym zväzom lanovej dopravy a obdobnou organizáciou vo Švajčiarsku.

Vo vtedajších pomeroch vstup do medzinárodnej organizácie si vyžadoval súhlas ústredných politických orgánov i potrebné devízové prostriedky na členské poplatky. To bolo prakticky neriešiteľné. Napriek tomu, že Slovensko nebolo členom ani OITAF-u ani FIANET-u, podarilo sa, vďaka pomoci rakúskych a francúzskych predstaviteľov zorganizovať zasadnutie a rokovanie FIANET-u vo Vysokých Tatrách, čo pre nás prinieslo ďalšie cenné kontakty aj so Švajčiarimi, Talianmi a Nemcami.

Úzka spolupráca bola, samozrejme, aj s organizáciami lanovej dopravy v Českej republike. Ich predstavitelia prichádzali v hojnom počte na Dni lanoviek a vlekov i iné akcie aj v období, keď v Čechách ešte združenie lanovej dopravy neexistovalo a rovnako sme pomáhali radami pri jeho vzniku. Keď aj v Čechách začali organizovať výstavu horskej techniky ako obdoby nášho Interlavexu, došlo k dohode, ktorú požadovali najmä zahraničné firmy - o pravidelnom striedaní výstav horskej techniky na Slovensku a v Čechách (nepárne roky Slovensko, párne roky Česko). Dobrá spolupráca so SPLV v Českej republike pretrvala aj po rozdelení republík a trvá dodnes.

Etapa privatizácie

V období privatizácie hrozil združeniu zánik. Našli sa predstavitelia ZZ LaV, ktorí už získali súhlas na privatizáciu organizácie a jej majetku. Vďaka bývalým dvom predsedom združenia Ing. I. Sutórisovi a Ing. J. Dvoršťákovi, podarilo sa týmto predstaviteľom z vedenia ZZ LaV odstaviť, nahradiť ich novými a dokázať ministerstvu privatizácie, že združenie nie je žiadna štátna organizácia, ani jej majetok nie je štátny. Dokázali, že väčšina členov združenia sú telovýchovné jednoty, rôzne družstevné a iné organizácie a štátne

- Združenie každoročne oceňuje pracovníkov, ktorí sa zaslúžili o rozvoj lanovej dopravy na Slovensku (záber z roku 2003)

podniky predstavujú v členskej základni necelú tretinu. Ani majetok združenia nie je štátny, združenie ho nedostalo od štátu, ale kúpilo z prostriedkov, ktoré získalo za revíznú činnosť a školenia. Pritom išlo o zanedbateľné hodnoty, keď celý majetok predstavoval menší rodinný dom, kde boli kancelárie, 2 služobné autá a kancelárska a meracia technika pre revíznych technikov. Potom sa existencia združenia upravila v súlade so zákonom o združovaní na občianske združenie združujúce fyzické i právnické osoby.

Tak sa podarilo združenie zachovať a vďaka novej generácii vo vedení ako predseda Ing. Ján Gavalier a riaditeľ Ing. Miroslav Grešo, sa naďalej úspešne rozvíja pre prospech lanovej dopravy, lyžovania i celého cestovného ruchu na Slovensku.

Záver

40 rokov je dlhý čas a predstavuje rôzne etapy vývoja a rozvoja lanovej dopravy. Podarilo sa založiť sieť lanových dopravných zariadení po celom Slovensku, ktorá zahŕňa nielen veľké a špičkové strediská, ale aj malé základne lyžovania pri horských a podhorských dedinách. ZZ LaV rozvojom lanovej dopravy a lyžovania urobilo priekopnícky čin, keď vytvorilo podmienky pre lyžovanie ako zdravý šport vyžadujúci si aktívny pohyb na zdravom horskom vzduchu a prilákalo tak tisíce detí a mládeže do prírody na lyžiarske svahy. Za to patrí úprimná vďaka desiatkam a stovkám priekopníkov lanovej dopravy a lyžovania po celom Slovensku. Bez ich obetavej, nadšenej a dobrovoľnej práce by realizácia takého diela nebola možná.

Ing. Ivan Sutóris

(Poznámka – v nasledujúcom čísle nášho časopisu LAVEX-info č. 3/2007 si menovite pripomenieme tých, ktorí stáli pri zrode združenia a po mnoho rokov mu pomáhali rozvíjať jeho činnosť.)

ZUSAMMENFASSUNG

Der Urheber und Gründer des Verbandes „Seilbahnen und Skilifte in der Slowakei“, Dipl. Ing. Ivan Sutóris, bewertet die 40-jährige Tätigkeit des Verbandes und seine Bedeutung für die Entwicklung des Seilbahnverkehrs und des Wintertourismus in der Slowakei.

SUMMARY

The initiator and founder of the association "Cableways and ski lifts in Slovakia", Dipl. Ing. Ivan Sutóris, evaluates the 40-year-long work of the association and its importance for the development of the cableway transport and winter tourism in Slovakia.

Z činnosti združenia

Zasadnutia predstavenstva a dozornej rady Štrbské Pleso, 26.–27. marec 2007

Stretnutie lanovkárov na XXIV. ročníku pretekov v obrovskom slalome v dňoch 26. – 27. marca 2007 bolo dôvodom aj na zvolanie zasadnutia predstavenstva a dozornej rady ZZ LAVEX, aby sa prerokovali dôležité úlohy, ktoré je potrebné v priebehu tohto roka zabezpečiť. Aktuálna bola predovšetkým príprava slávnostného zhromaždenia k 40. výročiu založenia združenia, ukončenie novelizácie STN 01 8027 – Značenie a zabezpečenie lyžiarskych zjazdových a bežekých tratí a príprava XXXVI. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov a XI. medzinárodnej výstavy horskej techniky Interlavex.

Zasadnutie sa uskutočnilo 26. marca 2007 v hoteli FIS na Štrbskom Plese. Rokovanie otvoril a prítomných členov privítal predseda predstavenstva Ing. Ján Gavalier, ktorý po schválení programu rokovania udelil slovo riaditeľovi združenia ku kontrole plnenia uznesení:

- Ing. Miroslav Grešo sa vrátil k uzneseniu zo zasadnutia valného zhromaždenia z 18. 10. 2005, ktoré ukládalo preveriť na Ústave súdneho inžinierstva v Žiline spôsob určovania ceny prenájmu pôdy vo vlastníctve štátu, ktorá sa v zimnom období využíva pre lyžiarske trate. Spolu s podpredsedom združenia Ing. Dušanom Miklošom informovali o rokovaní, ktoré prebehlo s Ing. Breznianskym z ÚSI v Žiline. Z tohto rokovania vyplynuli závery, ktoré spočívajú v tom, že sa nedá jednoznačne a paušálne stanoviť výpočet pre ocenenie prenajatej pôdy pre takýto účel, nakoľko to závisí od viacerých faktorov (hodnota pôdy, ak by nebola využívaná na komerčné účely, náklady na letnú a zimnú údržbu, stanovenie ročnej vyťažiteľnosti z lesa, pokiaľ by tam bol a pod.). Z uvedených dôvodov sa má pri rokovaní o cene prenájmu pozemkov na lyžiarske účely vychádzať z trhovej hodnoty pozemku.

- Kuzneseniu č. 4/1/2006, ktoré sa týka práce medzirezortnej komisie pre riešenie problematiky cestovného ruchu, predseda ZZ LAVEX ako člen tejto komisie informoval o priebehu posledného zasadnutia komisie. Konštatoval priebehajúce zmeny vo vedení správ národných parkov a niektoré pozitívne zmeny v systémových

opatreniach pre odstránenie negatívneho dopadu legislatívy na rozvoj cestovného ruchu.

- Pri uzneseniach č. 2/1/2007 a č. 3/1/2007 týkajúcich sa zaslania podkladov o analýze vybraných lyžiarskych stredísk príslušným VÚC a registrácie nových členov združenia, konštatoval riaditeľ ich splnenie.

V druhom bode rokovania zhodnotil riaditeľ ZZ LAVEX hospodárske výsledky združenia za rok 2006. Vyzdvihol rast tržieb v oblasti technických revízií a z výchovy a vzdelávania pracovníkov lyžiarskych stredísk. Po diskusii k ostatným položkám nákladov a výnosov členovia predstavenstva predložený návrh na rozdelenie zisku jednomyselne schválili. Ing. Miroslav Grešo informoval členov predstavenstva a dozornej rady o zabezpečení XXIV. ročníka pretekov lanovkárov a vlekov. Napriek snahe usporiadať preteky v lyžiarskom stredisku Skypark Vyšné Ružbachy a výraznej ústretovosti prevádzkovateľa tohto strediska pri materiálno-technickom zabezpečení pretekov sa, žiaľ, pre nedostatok snehu museli preteky preložiť do dobre známeho a populárneho lyžiarskeho strediska Park Snow na Štrbskom Plese. V spolupráci s prevádzkovateľom strediska – 1. Tatranskou, spoločnosťou Jaroslav Štancel – Videocom Kežmarok, ktorá zabezpečuje časomieru, Ivanom Petrovičom, ktorý zabezpečuje postavenie trate a všetkými sponzormi, mohol konštatovať, že preteky po organizačnej, športovej a technickej stránke sú pripravené a pri priaznivom počasi možno očakávať ich úspešný priebeh.

V ďalšom bode rokovania predstavenstva Ing. Ján Gavalier pripomenul dôležitosť úspešného zvládnutia slávnostného stretnutia pri príležitosti 40. výročia založenia ZZ LAVEX, ktoré sa uskutoční 10. mája 2007 v Zuberici. Riaditeľ združenia podrobne informoval o pripravách. Uviedol, že pozývacie listy boli zaslané pozvaným účastníkom a hosťom. Pokiaľ ide o schválenie oficiálnej časti programu a jeho moderovanie, členovia predstavenstva odporučili, aby sa touto otázkou zaoberali na stretnutí prípravného výboru, ktoré sa uskutoční 10. mája 2007 v kolibe JOSU v Zuberici.

Členovia predstavenstva sa zaoberali otázkou novelizácie STN 01 8027 Značenie a zabezpečenie lyžiarskych

trati a trás. Riaditeľ ZZ LAVEX informoval, že návrh normy bol spracovaný a prerokovaný s Ing. Drahomírou Sekerešovou, pracovníčkou Slovenského ústavu technickej normalizácie. Treba ešte prerokovať grafickú úpravu prílohy, ktorú tvoria značky a systémy pre značenie lyžiarskych trati, ako aj formu vydania – tlačou alebo elektronicky. Súčasne treba zabezpečiť na Jazykovednom ústave Ľudovíta Štúra jazykovú úpravu, stanovisko Ministerstva vnútra SR a oponentský posudok. Predpokladá sa, že do konca apríla by predmetná norma mohla byť odovzdaná zadávateľovi.

V bode rôzne prezentoval predseda ZZ LAVEX Ing. Ján Gavalier logo lyžiarskej služby, ktorého návrh spracoval Miroslav Soukup z Prievidze. Predstavenstvo odporučilo sa týmto návrhom zaoberať, navrhnuté logo prípadne upraviť a použiť ho pre označenie lyžiarskej služby v rámci Slovenska.

Ing. Ladislav Jurdík informoval o predĺžení zmluvy so Slovenskou televíziou pre vysielanie Živej panorámy a o pripravovanej zmluve s TV Markíza.

Na záver rokovania predseda predstavenstva Ing. Ján Gavalier poďakoval prítomným za aktívnu účasť a zasadnutie ukončil.

* * *

Dve významné udalosti, ktoré sa týkajú Záujmového združenia lanoviek a vlekov na Slovensku v tomto roku, a to 40. výročie existencie združenia a XI. ročník medzinárodnej výstavy horských technológií Interlavex, prinútili predstavenstvo ZZ LAVEX k intenzívnym rokovaniam. Hoci je za nami iba prvý polrok, uskutočnili sa už štyri rokovania predstavenstva a dozornej rady s cieľom pripraviť a zabezpečiť úspešný priebeh oboch spomínaných podujatí. Posledné zasadnutie sa uskutočnilo 5. júna 2007 v lyžiarskom stredisku Valčianska dolina po dohode so spoločnosťou Sitour, ktorá o deň neskôr organizovala v stredisku prezentačný deň a tenisový turnaj Sitour Cup.

Rokovanie predstavenstva a dozornej rady otvoril predseda predstavenstva Ing. Ján Gavalier, ktorý prítomných privítal a nechal schváliť program rokovania. Riaditeľ združenia Ing. Miroslav Grešo vykonal kontrolu plnenia uznesení z posledného zasadnutia predstavenstva dňa 10. mája 2007.

K uzneseniu č. 3/2/2002, ktoré je dlhodobého charakteru a týka sa vypracovania nových vzdelávacích projektov pre školenie pracovníkov lyžiarskych stredísk Ing. Grešo konštatoval, že predmetný projekt vzdelávania v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ustanovených pracovných podmienok pre zamestnancov a vedúcich zamestnancov sa spracúva, s ukončením a zasláním žiadosti na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa počíta v mesiaci august 2007.

K uzneseniu č. 1/3/2007 týkajúceho sa prípravy odborného seminára v rámci XXXVI. ročníka Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov, informoval členov predstavenstva, že neštátnych vlastníkov pôdy

v chránených územiach (NP a CHKO) pri ich sporoch na ústavnom súde zastupuje JUDr. Dušan Macko (tel. 052/772 1095) z advokátskej kancelárie v Poprade. Ostatné uznesenia boli splnené.

V ďalšom bode rokovania predseda predstavenstva Ing. J. Gavalier zdôraznil blížiaci sa XXXVI. ročník Dní lanoviek a lyžiarskych vlekov spojený s XI. Medzinárodnou výstavou horskej techniky Interlavex 2007. Dôležitou úlohou pre predstavenstvo je schváliť program podujatia a tému odborného seminára.

Riaditeľ združenia Ing. M. Grešo podrobne informoval o príprave medzinárodnej výstavy, konštatoval, že pozvania s propozíciami dostalo takmer 150 domácich a zahraničných firiem, ktoré poskytujú výrobky a služby pre cestovný ruch v horských oblastiach, pričom záujem o účasť na výstave už teraz prejavili aj niektorí noví záujemcovia. Je predpoklad, že sa pre návštevníkov pripraví výstava minimálne na takej úrovni, aká bola v roku 2005. Informoval aj o tom, že XXXVI. Dni lanoviek a lyžiarskych vlekov budú obohatené o prezentáciu združenia formou videoprojekcie fotografií z činnosti ZZ LAVEX počas celých 40 rokov existencie.

Na základe predbežného prerokovania

programu odborného seminára na predchádzajúcom rokovaní predstavenstva a po rozsiahlej diskusii členovia predstavenstva definitívne schválili hlavnú tému odborného seminára, a to problematiku ochrany prírody a rozvoja lyžiarskych stredísk pod názvom Blyska sa v zimných strediskách na Slovensku na lepšie časy?, v ktorej odznejú referáty o zonácii chránených území, o právnych aspektoch ochrany prírody a socio-ekonomických dopadoch zimného cestovného ruchu v regiónoch Slovenska.

V závere tohto bodu programu predstavenstvo schválilo aj program a vedenie tlačovej konferencie. Miroslav Grešo informoval aj o pozvaní zástupcov združenia na pracovný seminár k problematike prípravy na čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ na rozvoj cestovného ruchu v programovom období 2007–2013, ktorý sa uskutočnil 18. 6. 2007. Informoval aj o ponuke k účasti na zahraničných veľtrhoch a výstavách v II. polroku 2007 prostredníctvom Slovenskej agentúry pre cestovný ruch a o podmienkach účasti. Podrobnejšie informácie možno získať na www.slovakiatourism.sk.

Ing. Miroslav Grešo

REFERENCIE 2006
sedačkové lanovky: 16x

1. Bíla CZ
2. Rokytnice n./J. CZ
3. Herlíkovice CZ
4. Říčky CZ
5. Opalisko SK
6. Ještěd Černý Vrch CZ
7. Deštné CZ
8. Zlaté Hory CZ
9. Ještěd Skalka CZ
10. Benecko CZ
11. Krahule SK
12. Ustroň PL
13. Zadov CZ
14. Oravská Lesná SK
15. Kasiná PL
16. Laskowa PL

Helicopter
Company

tel./fax: +421 52 772 21 26
www.techmont.sk

XXIV. ročník pretekov lanovkárov a vlekárov na Štrbskom Plese už po štvrtý raz a s ukázkovým počasím

Tohtoročným termínom stretnutia slovenských lanovkárov a vlekárov, ako aj ďalších zainteresovaných, boli dni 26. a 27. marca 2007. Na Štrbskom Plese sa zišli už na XXIV. ročníku tohto známeho a populárneho športovo-spoločenského podujatia, ktoré každoročne ponúka všetkým pracovníkom lyžiarskych stredísk uzavrieť a zhodnotiť na začiatku jari končiacu sa zimnú sezónu.

Hoci v tomto roku výraz zimná sezóna možno v niektorých lyžiarskych strediskách na Slovensku (a nielen tu) považovať po rekordne teplej zime za príslušný, ak nie provokačný, boli práve otázky zimného počasia a nevydarenej (pre niektoré lyžiarske strediská aj vydarenej) uplynulej lyžiarskej sezóny najčastejšie diskutovanou témou na tomto podujatí. Po teplom a daždivom počasí s extrémne vysokými teplotami takmer počas celej zimy so slabými a niekde skoro žiadnymi mrazmi, prípadne bez dlhodobšieho ochladenia, budú mnohé lyžiarske strediská s nadmorskou výškou pod 1 000 m nútené prijímať opatrenia najmä na zvýšenie výkonu svojich zasnežovacích systémov a zníženie času zasnežovania svojich stredísk, k čomu sú však potrebné ďalšie investície.

Nepriazeň počasia sa podpísala aj na samotnom výbere miesta konania. Po pôvodne plánovanom lyžiarskom stredisku Skipark Vyšné Ružbachy či alternatívne jednodňových pretekov vo Vrátnej sa po

veľkorysej ponuke J. Šuriňáka zo Zuberca a ponuke Štrbského Pleša rozhodlo práve pre posledne menované stredisko.

A tak po I. ročníku v roku 1982, XV. ročníku v roku 1998 a XX. ročníku v roku 2003, sa Štrbské Pleso už po štvrtý raz stalo miestom tradičného podujatia. Tak ako v minulosti, aj dnes sa o organizáciu pretekov so svojou partiou staral Ing. Peter Tomka a Ing. Gavalier – technický riaditeľ 1. Tatranskej Štrbské Pleso a súčasne predseda združenia, ktorý je jedným zo zakladateľov a prvých organizátorov pretekov lanovkárov a vlekárov.

O prípravu a materiál pre postavenie trate, štartu, cieľa a kontroly na bránkach sa postarala skupina Ivana Petroviča, ktorý bol aj autorom trate. S meraním časov v cieľi si v tomto roku elegantne poradila dcéra Jara Štancela z Microgate Slovakia Kežmarok Michaela Štancelová so svojim tímom. Súčasne zabezpečili aj ozvučenie cieľa a priestoru na vyhlasovanie výsledkov.

Tradicia 2-dňového podujatia, aj napriek tomu, že to pri zabezpečovaní miesta pretekov nebolo určité, sa zachovala aj teraz. V prvom dni podujatia, ktorý bol zväčša zameraný na spoločenskú časť a predchádzalo jej zasadnutie predstavenstva ZZ LAVEX, domáci organizátori zabezpečili aj športovú vložku – večerné lyžovanie na svahu Interski aj s občerstvením priamo pri vleku. Komu sa na svah nechcelo, prípadne už sa nevládal lyžovať, zostal v hoteli FIS, kde sa napokon aj tak väčšina účastníkov zišla pri spoločenskom posedení. Niektorí účastníci podozrievali domácich Tatranov,

■ Víťaz putovného pohára Jozef Dibdiak

■ Kategóriu žien vyhrala Karin Pavlíková, 2. miesto obsadila Oľga Fogačová a tretia bola Jozefa Stračinová

že večerným lyžovaním ich chceli pred pretekmi ako súperov zničiť.

Druhý deň patrí vždy pretekom. Tak ako v minulosti, aj teraz sa pretekalo na svahu Esičko v spodnej časti zjazdovky zo Soliska, na perfektne upravenej trati s 25 brámkami za ideálnych snehových podmienok, v krásnom slnečnom, priam ako z reklamného prospektu jarnom počasí, ktoré si mohlo vychutnať naplno približne 300 účastníkov. Tieto dva dni boli aspoň malým zadosťučinením pre tých, ktorých počasie v sezóne potrápilo. Veď práve na tomto podujatí mohli pocítiť aj priaznivé pekné počasie a využiť ideálne snehové podmienky, ktoré stredisko Štrbské Pleso návštevníkom v tomto období ešte stále ponúkalo. Podstatné zmeny nezaznamenali ani samotné preteky – v 5 kategóriách si jedno kolo obrovského slalomu v tomto roku odjazdilo 173 pretekárov, ktorí dokázali odštartovať, pričom v cieľi bolo klasifikovaných 160 pretekárov. O zaujímavom postavení dvoch po sebe otvorených bránok (9 a 10) priamo v strede Esička v jeho najstrmšej časti, ktoré stačilo bez zmeny smeru rovno prejsť, si budú mnohí ešte dlho hovoriť a spomínať si, ako a z ktorej strany práve na tomto mieste triafali do červenej bránky. (Na štarte bolo treba zaostriť si zrak. Dobrý, číry zaostrávač vraj mali chlapi zo Zuberca.)

Aj samotný priebeh pretekov pripomínal kópiu predchádzajúcich. Máme na mysli pretekárov s vyššími štartovými číslami – stačí sa pozrieť do výsledkovej listiny. Na stupňoch víťazov stáli Martin Bachleda,

■ Tohtoročné preteky lanovkárov sa uskutočnili na Štrbskom plese

■ **Vítazi I. kategórie mužov do 35 rokov: Martin Bachleda, Marián Polóni a Michal Bekeš**

■ **V kategórii muži II. sa na stupne víťazov postavili Peter Klauz, Pavel Krasula a Vladimír Dibdiak**

Marián Polóni v I. kategórii mužov či Peter Klauz v II. kategórii, pri ktorom štart medzi poslednými je vždy pravidlom a teraz ho len 4 stotiny sekundy delili od celkového víťazstva.

Súťaž o Putovný pohár lanovkára pre pretekára s najlepším časom v tomto roku vyhral Jozef Dibdiak zo SKI Seven Dolný Kubín, ktorý pôsobí v LS Zákamenné. Súčasne sa stal aj víťazom III. kategórie mužov, takže po druhý raz za sebou vybojovali celkové víťazstvo zástupcovia z Oravy. Pred rokom to bol Peter Zemko zo Zenitu Dolný Kubín, tiež víťaz III. kategórie.

Pre zaujímavosť uvádzame prehľad doterajších víťazov Putovného pohára lanovkára:

Ročník	Rok	Miesto konania	Víťaz putovného pohára
XII.	1995	Kubínska hoľa	Martin Slabý – SL POMA Jasná
XIII.	1996	Krompachy – Plejsy	Peter Klauz – SKI Plejsy
XIV.	1997	LS Jahodná	Peter Klauz – SKI Plejsy
XV.	1998	Štrbské Pleso	Štefan Želasko – SKI Plejsy
XVI.	1999	Malinô Brdo	Juraj Mikuláš – Opalisko – Závažná Poruba
XVII.	2000	Vyšná Boca	Milan Pošta – ŽP SKI Tále
XVIII.	2001	Drienica	Milan Pošta – ŽP SKI Tále
XIX.	2002	Lopušná dolina	Matej Gemza – SKI CHEM Svit
XX.	2003	Štrbské Pleso	Peter Klauz – OMNITRADE Vrátna
XXI.	2004	Zuberec – Spálená	Peter Klauz – OMNITRADE Vrátna
XXII.	2005	Veľká Rača	Zbynek Podaný – TJ Družba Smrečany – Žiar
XXIII.	2006	Donovaly	Peter Zemko – ZENIT Dolný Kubín
XXIV.	2007	Štrbské Pleso	Jozef Dibdiak – SKI SEVEN Dolný Kubín

Už teraz sme zvedaví, ktorému pretekárovi sa podarí zvíťaziť na jubilejnom striebornom XXV. ročníku. Kandidátov je minimálne desať, možno predpokladať, že rozhodujúce bude počasie a stav trate – pri teplejšom počasí si možno opäť zatipovať na niekoho z III. kategórie,

ktorá je možnými kandidátmi nabitá. Pri chladnejšom počasi, prípadne lepšom vyzrebovaní možno predpokladať, že sa bude veľmi snažiť Peter Klauz alebo Martin Bachleda, ktorý dokázal dvakrát za sebou vyhrať najmladšiu kategóriu mužov.

Prekvapením by nebolo, ani keby to bol víťaz z najstaršej vekovej mužskej kategórie, do ktorej prechádza Jozef Krasula a možno aj Vlasto Tréger, ktorí by určite dokázali využiť výhodu tvrdej trate. Netreba zabúdať ani na ženy, veď na Donovaloch v roku 2006 zaostala víťazka ženskej kategórie za celkovým víťazom iba necelú 1,5 sekundy. Možno by sa mohla vyhlásiť oficiálna tipovacia súťaž na víťaza budúceho jubilejného ročníka pretekov s vhodným ocenením toho, komu by tip vyšiel.

■ **Víťazom III. kategórie a súčasne pretekárom s najlepším časom bol Jozef Dibdiak. Spolu s ním sa postavili na stupne víťazov Štefan Želasko a Jozef Krasula**

■ **Kategóriu mužov nad 55 rokov vyhral Jozef Horský, na 2. mieste bol Emerich Mareček, tretí bol Ján Droppa**

Po skončení pretekov bolo oficiálne vyhlásenie výsledkov a odovzdanie cien pre víťazov – prvých troch pretekárov v jednotlivých kategóriách i ďalšie odovzdávanie vecných cien, ktoré sa zrebovali v rámci tomboly pre štartujúcich pretekárov.

Ceny víťazom odovzdali predseda ZZ LAVEX Ing. Ján Gavalier a riaditeľ združenia Ing. Miroslav Grešo. Okrem cien pre víťazov bolo v rámci tomboly odovzdaných takmer 100 vecných cien. Svoju tradičnú štedrosť prejavili sponzori:

- TATRANSKÁ Štrbské Pleso
 - DOPPELMAYR, zástupcovia firmy v SR
 - TECH-MONT SNOWSTAR HC Poprad
 - TATRAPOMA Kežmarok
 - SCR Veľká Rača, Oščadnica
 - DEEM Oščadnica
- JASNÁ Nízke Tatry, Demänovská Dolina
 - SKIPARK Ružomberok
 - SITOUR Banská Bystrica
 - TERMONT Martin
 - RASTER PLUS Zvolen
 - MADAST Bratislava
 - TECHNOALPIN EAST EUROPE Žilina
 - JASED Belá – Dulice
 - SKI Drienica
- ŠPORTCENTRUM Liptovský Ján
- ŠPORTCENTRUM Selce
- ŠPORTCENTRUM Oščadnica
- SCR Veľká Rača
- LS Martinské hole
- SNOWWORK Mlynyky
- SKI Kubínska hoľa
- NIVIS Dolný Kubín
- LK BABA Pezinok
- ŽIARCE Pavčina Lehota
- CHEMOSVIT – SKI CHEM Svit Lopušná dolina
- KRYSTAL SKI
- B+B Papier Liptovský Mikuláš
- Palúčanská pekáreň Lipt. Mikuláš, Ing. M. Bigda
- Malé pekáreň Jakubovany – Ján Droppa
- SCAN QUILT Liptovský Mikuláš
- ŠTANCEL J., MICRO GATE Kežmarok
- ZZ LAVEX Liptovský Mikuláš

Na záver chceme poďakovať domácim organizátorom – všetkým zástupcom 1. Tatranskej Štrbské Pleso, ktorí sa podieľali na technickom zabezpečení pretekov, predovšetkým Ing. P. Tomkovi, Ing. J. Gavalierovi a osobitne generálnemu riaditeľovi Borisovi Kollárovi. Poďakovanie patrí aj partii Ivana Petroviča, ktorí pripravili trať a zabezpečili slalomové tyče, Michaele Štancelovej, ktorá sa starala o časomieru a všetkým ďalším, ktorí sa na príprave a organizácii tohto vydareného podujatia podieľali. Rovnako poďakovanie patrí aj všetkým sponzorom. Veríme, že si svoju priazeň zachovajú aj pre budúci, jubilejný XXV. ročník. O mieste jeho konania budeme včas informovať, radi privítame ponuky z lyžiarskych stredísk.

Pre úplnosť uvádzame oficiálnu výsledkovú listinu XXIV. ročníka pretekov lanovkárov

Spracoval P. Grieš

ZUSAMMENFASSUNG

Am 26.-27. März 2007 fand im berühmten Skizentrum Štrbské Pleso in der Hohen Tatra bereits der 24. Jahrgang des beliebten traditionellen Skirennens der Mitarbeiter der Seilbahnen und Skilifte mit 173 Teilnehmern statt.

SUMMARY

On 26th - 27th March 2007, the 24th year of the popular traditional ski race of cableway and ski lift workers took place in the famous ski resort Štrbské Pleso in the High Tatras with 173 participants.

XXIV. ročník pretekov lanovkárov a vlekárov 1. Tatranská, a. s. • 22. – 23. 3. 2007 Oficiálne výsledky

KATEGÓRIA I. – MUŽI 18 – 35 ROKOV

Por.Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	198 BACHLEDA Martin	SKI Centrum Strednica	00:00:41,45
2	165 POLÓNI Marián	SKI CENTRUM Černová	00:00:41,65
3	174 BEKEŠ Michal	Ski Strednica	00:00:42,26
4	186 LOBO Stanislav	SKI CENTRUM Černová	00:00:44,17
5	152 OHURNIAK Milan	Športcentrum Lipt. Ján	00:00:44,43
6	179 LOBO Martin	SKI CENTRUM Černová	00:00:45,61
7	203 JANCO Peter	Orava SNOW-Orava	00:00:46,23
8	206 JANCO Štefan	Roháče, s. r. o. Zuberec	00:00:46,65
9	208 MESÍK Peter	Športcentrum Selce	00:00:46,73
10	205 LAJŠ Vlado	SKI CENTRUM Černová	00:00:46,89
11	210 BURY Vladimír	Obec Skalité	00:00:48,30
12	164 BUDAJ Ivan	SKI Centrum Mýto	00:00:48,31
13	170 BUOCIK Ján	LS Martinské hole	00:00:48,31
14	173 GAVALIER Ján ml.	1. Tatranská, a. s.	00:00:48,36
15	160 ŠIŠKA Marek	Roháče, s. r. o. Zuberec	00:00:48,72
16	180 HAVELKA Marek	SKI Park Ružomberok	00:00:48,72
17	201 TRÉGER Tomáš	HBP Nováky	00:00:48,80
18	187 VINŽÍK Dušan	SKI Park Ružomberok	00:00:48,83
19	178 KUTAJ Ivan	GOIMPEX BA	00:00:48,87
20	154 BOHUNCÁK Zdeno	Tatrankrea, s. r. o.	00:00:49,21
21	190 BYSTRICAN Marek	GOIMPEX BA	00:00:49,27
22	183 BARANAI Marek	Športcentrum L. Ján	00:00:49,53
23	176 HÚSKA Peter	Jasná NT – LD	00:00:49,55
24	188 JAMRIŠKA Jaroslav	LS Martinské hole	00:00:50,09
25	155 BOŽIK Ján	SKI Bezovec	00:00:50,78
26	171 PIKUS Michal	SKI Bezovec	00:00:51,34
27	184 KRÁLIK Mojmír	SITUM, s. r. o.	00:00:51,98
28	177 BENCÚR Lukáš	Jasná NT – LD C	00:00:52,63
29	196 ŠLAVKA Tomáš	Jasná NT – LD	00:00:53,44
30	150 CERNICKÝ Rastislav	TJ Lokomotíva Dedinky	00:00:53,75
31	159 MACHÁČEK Rudo	SKI Park Ružomberok	00:00:54,55
32	157 BAŽÍK Michal	TATRAWEST, s. r. o.	00:00:54,70
33	166 LUKÁČ Peter	BESNA, s. r. o. Drienica	00:00:55,71
34	181 FILEK Miroslav	Roháče, s. r. o. Zuberec	00:00:55,86
35	202 BIZÍK Peter	JASED Belá – Dulice	00:00:55,86
36	153 KORFALA Martin	SKI Kubínska hoľa	00:00:57,03
37	197 MIERKA Martin	Technoalpin Žilina	00:00:57,70
38	185 KUBENA Tomáš	Jasná NT – LD	00:00:57,72
39	199 KLOCOK Vladimír	SKI Kubínska Hoľa	00:00:58,15
40	192 ŠULIGA Jozef	1. Tatranská, a. s.	00:00:59,14
41	167 KOCHAN Peter	BESNA, s. r. o. Drienica	00:01:04,16
42	169 GONŠENICA Rastó	Roháče, s. r. o. Zuberec	00:01:04,79
43	172 URBAN Lubomír	Roháče, s. r. o. Zuberec	00:01:05,88
44	175 SOKOL Jaroslav	1. Tatranská, a. s.	00:01:20,27
	162 BAŽÍK Ján	TATRAWEST, s. r. o.	DN:Fi:ni,sh
	151 ŠENKÁR Tibor	Roháče, s. r. o. Zuberec	DN:Fi:ni,sh
	158 GARDOŠÍK Ján	Tatrankrea, s. r. o.	DS:Qu:al,if
	209 MICHALÁK Lukáš	TATRAPOMA, a. s.	DS:Qu:al,if
	163 MIŠTA Vladimír	SKI Park Ružomberok	DS:Qu:al,if
	156 URBAN Tomáš	Žiarce, a. s. D. Dolina	

KATEGÓRIA II. – MUŽI 36 – 45 ROKOV

Por.Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	146 KLAUZ Peter	OMNITRADE, a. s.	00:00:41,10
2	87 KRASULA Pavel	SKI Centrum Strednica	00:00:41,59
3	89 DIBDIAK Vladimír	Nivis, s. r. o. D. Kubín	00:00:42,60
4	16 ŠIŠKA Milan	Roháče, s. r. o. Zuberec	00:00:43,02
5	125 ŠURINÁK Miroslav	TATRAWEST, s. r. o.	00:00:43,03
6	137 UDATNÝ Peter	TATRAPOMA Kežmarok	00:00:43,94
7	98 MINÁRIK Lubomír	Ski centrum Javorovica	00:00:44,01
8	109 OSVALD Slavomír	LK Podolíneč	00:00:44,26
9	96 KRIŠŠÁK Rastislav	SKI Centrum Strednica	00:00:44,87
10	129 HELEBRAND Roman	SKI CENTRUM Černová	00:00:44,89
11	118 REISENAUER Ján	LK BABA Pezinok	00:00:44,98
12	106 LIPTÁK Pavol	SCR Veľká Rača	00:00:45,33
13	88 KUPCO Pavol	Chemosvit SKI CHEM	00:00:45,48
14	91 BRZÁK Luboš	JASED Belá – Dulice	00:00:45,82
15	90 KORFANTA Maroš	TJ Lokomotíva Dedinky	00:00:45,95
16	147 VALEK Vladimír	Tatrankrea, s. r. o.	00:00:46,16
17	121 SAXA Roman	SKI Plejsy, a. s.	00:00:46,17
18	99 VINCLAV Igor	Šachtičky, a. s.	00:00:46,21
19	105 DANKO Zdenko	Jasná NT – LD	00:00:46,26
20	103 KURIATKO Milan	Šachtičky, a. s.	00:00:46,89
21	117 DOBIAS Remus	Chemosvit SKI CHEM	00:00:48,34
22	139 DRIENIK Jozef	LK Lokomotíva	00:00:49,10
23	112 SRNKA Peter	SKI Centrum Mýto	00:00:49,19
24	143 VIETORIS Miroslav	SKI Plejsy, a. s.	00:00:49,28
25	138 TRÉGER Ján	HBP Nováky	00:00:49,34
26	85 POLIAC Peter	Lokomotíva Dedinky	00:00:49,49
27	97 HUDEC Ján	TATRAWEST, s. r. o.	00:00:49,60
28	102 VERMEŠ Jozef	SÚZ Mlyny	00:00:50,22
29	93 ŠULGAN Michal	SCR Veľká Rača	00:00:50,25
30	104 TETÍK Marián	TATRAWEST, s. r. o.	00:00:50,56
31	124 MRÁZIK Pavol	Jasná NT – LD	00:00:50,58
32	145 REVAY Peter	TJ Lokomotíva Dedinky	00:00:50,72
33	100 URBAN Peter	Roháče, s. r. o. Zuberec	00:00:51,08
34	142 JENDRÁL Pavol	LS Martinské hole	00:00:51,08
35	113 GARAN Lubomír	TATRAPOMA, a. s.	00:00:51,91
36	92 CMEĽKA Martin	SNOWTECH Bratislava	00:00:52,20
37	141 HURTA Peter	YETI, s. r. o. Martin	00:00:52,32
38	94 KURILA Tibor	SITUM, s. r. o.	00:00:53,08
39	135 ŠESTÁK Richard	PRO SKI, a. s. Martin	00:00:53,21
40	128 KRÁL Peter	Športcentrum Lipt. Ján	00:00:53,51
41	132 HORNIŠ Jozef	SCR Veľká Rača	00:00:53,75
42	107 GROFCÍK Peter	SÚZ Mlyny	00:00:53,92
43	136 PUCHAR Peter	LK Prievidza	00:00:53,96
44	111 ŠÍPKA Martin	Techmont Poprad	00:00:54,10
45	148 SLOBODA Ludovít	LK BABA Pezinok	00:00:55,75
46	120 SLIVKA Václav	LK Hrádok Bystrička	00:00:55,96
47	126 FRANK Norbert	LK Podolíneč	00:00:57,14
48	131 HORNÍK Peter	SNOWWORK Mlyny	00:00:58,19
49	95 VOJTICKO František	TATRAPOMA, a. s.	00:01:06,19
50	110 NOVÁK Peter	SÚZ Mlyny	00:01:21,37
	134 BRZÁK Marián	JASED Belá – Dulice	DN:Fi:ni,sh
	122 GOLUBIEV Oleg	SNOWWORK Mlyny	DN:Fi:ni,sh
	140 GURCÁK Milan	TJ Lokomotíva Dedinky	DS:Qu:al,if
	108 ŠULEK Michal	Obec Liptovský Ján	DS:Qu:al,if
	115 FICERY Gabriel	OMNITRADE, a. s.	DS:Qu:al,if
	86 KURIŠ Miroslav	SITUM, s. r. o. Lipt. Ján	DS:Qu:al,if

KATEGÓRIA III. – MUŽI 46 – 55 ROKOV

Por.Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	42 DIBDIAK Jozef	SKI SEVEN, s. r. o.	00:00:41,06
2	56 ŽELASKO Štefan st.	SKI Plejsy, a. s.	00:00:41,41
3	81 KRASULA Jozef	SKI PARK Vyšné Ružbachy	00:00:42,45
4	52 TRÉGER Vlastimír	TJ Tatran Nižná	00:00:42,56
5	75 MELICH Jaroslav	Melich, a. s., L. Hrádok	00:00:43,38
6	50 JAGERCÍK Marián	OÚ Polomka	00:00:44,57
7	72 MIKULÁŠ Milan	HBP Nováky	00:00:45,37
8	82 CEPE Milan	SKI PARK Vyšné Ružbachy	00:00:46,48
9	71 HARVAN Peter st.	SCR Veľká Rača	00:00:46,66
10	66 WECK Ludvík	SCR Veľká Rača	00:00:46,84
11	61 ERDÉLY Peter	RASTAER plus, s. r. o.	00:00:48,02
12	73 RADOVSKÝ Stano	SKI TMG Remata	00:00:48,30
13	55 RISÍK Ivan	HBP Nováky	00:00:48,40
14	65 TOMKO Peter	1. Tatranská, a. s.	00:00:48,85
15	43 GÁNOCZY Július	Športcentrum Oščadnica	00:00:49,40
16	53 MESÍK Dušan	Športcentrum Selce	00:00:49,46
17	78 BARNÁK Pavol	LS Vyšná Slaná	00:00:49,67
18	47 BROKEŠ Vladimír	LK Tr. Teplá	00:00:50,53
19	59 MALINA Peter, Ing.	TATRAPOMA, a. s.	00:00:51,44
20	49 SELECKÝ Ján	LK Prievidza	00:00:51,70
21	51 MEDVED Ivan	SKI Centrum Mýto	00:00:52,05
22	77 MORAVCÍK Peter	SKI TMG Remata	00:00:52,20
23	57 SLIVKA Milan	LK Hrádok Bystrička	00:00:53,18 00
24	62 NANKY Peter	SKI Park Ružomberok	00:00:53,28 00
25	76 NOVIBILSKÝ Jozef	Chemosvit SKI CHEM	00:00:53,30
26	58 KOVALČÍK Vladimír	SKI Kubínska hoľa	00:00:53,47
27	46 VRANA Karol	Šachtický, a. s.	00:00:55,22
28	60 HUDÁK Miroslav	Chemosvit SKI CHEM	00:00:55,22
29	45 URBAN Milan	Žiarce, a. s. D. Dolina	00:00:55,23
30	44 GRNO Dušan, Ing.	SNOWTECH Bratislava	00:00:55,52
31	80 TURY Jozef	Športcentrum Selce	00:00:55,57
32	69 LAPŠANSKÝ Ferko	SÚZ Mlynyky	00:00:55,58
33	54 ŠIMKO Dušan	BESNA, s. r. o. Drietoma	00:00:56,30
34	74 KALUŽA Miroslav	BESNA, s. r. o. Drietoma	00:00:58,09
35	64 RUŽICKA Marián	LK Tr. Teplá	00:00:58,71
36	70 BARTEK Ivan	TATRAPOMA, a. s.	00:01:00,47

KATEGÓRIA IV. – MUŽI NAD 55 ROKOV

Por.Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	37 HORSKÝ Jozef	OÚ Polomka	00:00:44,41
2	38 MARECEK Emerich	TJ Jakubovany	00:00:45,66
3	32 DROPPA Ján	TJ Jakubovany	00:00:46,83
4	21 ŠUPALA Miroslav	TJ Tatran Nižná	00:00:47,24
5	25 ŠÚLEK Pavol	Obec Lipt. Ján	00:00:48,16
6	17 KRASULA Ján	Imobau BA, LS B	00:00:48,32
7	34 DRZEWIECKY Jaro	SKI BEKEŠ Ždiar	00:00:48,46
8	15 GAVALIER Ján st.	1. Tatranská, a. s.	00:00:48,96
9	31 KACHÚT Jozef	LTK Stankovany	00:00:50,10
10	22 SOUKUP Miroslav	Handlová	00:00:51,83
11	20 BALÁT Miroslav st.	LD Vrátna – Omnitrade	00:00:53,33
12	29 ŠOFFA Jozef	SKI Sport centrum	00:00:53,99
13	36 PENIAŠTEK Peter	LK Hrádok Bystrička	00:00:54,20
14	18 CUKER Miloš	BESNA, s. r. o. Drienica	00:00:55,63
15	30 MACEK Ján	JASNÁ NT – LD	00:00:59,01
16	39 POLÁK Pavol	SCR Veľká Rača	00:00:59,73
17	33 JACKOVIC Jozef	1. Tatranská, a. s.	00:01:01,44
18	23 KOSTREJ Michal	LK Prievidza	00:01:01,94
19	16 ŠTANCEL Rudolf	SKI Plejsy, a. s.	00:01:02,53
20	35 GULÁŠ Jozef	LK Prievidza	00:01:03,81
21	19 KRAVEC Štefan	Chemosvit SKI CHEM	00:01:06,13
22	27 BOHMCHES Mikuláš	Šachtický, a. s.	00:01:09,89
28	WEINBERGER Rudo	LK BABA Pezinok	DN:Fi:ni,sh

KATEGÓRIA V. – ŽENY

Por.Št.č.	Meno	Klub	Čas
1	12 PAVLIKOVSKÁ Karin	SÚZ Mlynyky	00:00:45,48
2	8 FORGÁCOVÁ Olga	Obec Lipt. Ján	00:00:45,95
3	5 STRACINOVÁ Jozefa	Šachtický, a. s.	00:00:48,87
4	7 JAGERCÍKOVÁ Jana	OÚ Polomka	00:00:54,02
5	1 GLONCÁKOVÁ Adela	Obec Lipt. Ján	00:01:00,47
6	3 FRANKOVÁ Iveta	LK Podolíneč	00:01:03,17
7	2 SISOVÁ Viera	TATRAPOMA, a. s.	00:01:08,82
8	11 ŠOLTÉSOVÁ Barbora	TATRAPOMA, a. s.	00:01:28,48

Počet prihlásených: 173

Počet kvalifikovaných: 160

Dataprocesing: Videocom Štancel, Kežmarok, www.videocom.sk

Riaditeľ pretekov: Miroslav Grešo

Hlavný rozhodca: Ivan Dzúrik

■ Z odovzdávania vecných cien

■ Cestou na štart pretekov

Z kroniky lanovkárov

Jubilujúci lanovkári

V tomto roku neoslavuje jubileum iba ZZ LAVEX, okružle životné jubileá si pripomínajú aj viacerí lanovkári, ktorým chceme aj touto cestou zablahoželať, pripomenúť priebeh ich života a poďakovať im za prácu v prospech rozvoja cestovného ruchu na Slovensku. Nedá nám však, aby sme nepripomenuli, že jubilantov v našej lanovkárskej rodine by sa určite našlo viac, keby nás pracovníci jednotlivých stredísk na ich životné či pracovné jubileá upozornili. Ved' aj toto môže byť jedna z foriem ocenenia ich dlhoročnej a záslužnej práce.

Pavel Ferenčík, osobnosť Demänovskej Doliny

Dňa 13. mája 2007 sa krásneho veku 80 rokov dožila známa osobnosť Demänovskej Doliny Pavel Ferenčík. Už len samotný výpočet funkcií, ktoré za doterajší život zastával a v ktorých sa aktívne angažoval, vzbudzuje údiv a úctu. Boli to – chatárčenie na Chate Koliesko a na Mikuláskej chate v Jasnej, ďalej 26 rokov úspešného pôsobenia vo funkcii predsedu Miestneho národného výboru obce Demänovská Dolina (roky 1964 – 1990). Popritom aktívna práca v Horskej službe na Slovensku v rôznych funkciách, kde sa v r. 1967 stal predsedom HS ÚV ČSTV a v tejto funkcii pôsobil striedavo tri volebné obdobia až do roku 1987. Bol aj jedným zo spoluzakladateľov TJ Dynamo Nízke Tatry – po roku 1968 TJ Jasná. Viac ráz stál na čele organizačného výboru medzinárodných lyžiarskych pretekov o Veľkú cenu Demänovských jaskýň.

Vo výpočte jeho aktivít by sme mohli pokračovať ďalej, ale hádam už iba spomenieme, že v roku 1976 – 1978 zastával funkciu riaditeľa Okresnej správy cestovného ruchu, kde sa staral

■ **Pavel Ferenčík, vtedajší predseda MNV, privítal v Demänovskej doline bývalého prezidenta ČSSR, armádneho generála Ludvíka Svobodu**

okrem iného aj o vybavenosť nových rekreačných priestorov pri vodnom diele Liptovská Mara. Napokon, 1. októbra 1978, prevzal funkciu riaditeľa Záujmového združenia Lanovky a vleky na Slovensku – LAVEX, kde aktívne pôsobil desať rokov až do odchodu do dôchodku.

Prirodzene, nebolo by správne, keby sme zostali iba pri vymenúvaní funkcií, ktoré náš jubilant zastával. Treba spomenúť aspoň niektoré z množstva aktivít, ktoré sa jeho pričinením realizovali. Napríklad počas 26 rokov jeho richtárčenia sa v Demänovskej Doline rozšírila sieť miestnych komunikácií, verejného osvetlenia a kanalizácie. Vybudovali sa byty pre pracovníkov. Pribudlo 12 lyžiarskych zjazdových a 3 bežecké trate. Od roku 1965 každoročne pribúdali stovky metrov turistických chodníkov v centrálnej časti hlavného hrebeňa Nízkyh Tatier i v samotnej Demänovskej doline. Vybudovali sa aj dva úseky sedačkovej lanovky Poma zo Záhradok. Prínosom v pôsobení MNV pod jeho vedením bolo aj zriadenie drobných prevádzkarní so širokým rozsahom činností.

Keď sa stal riaditeľom Záujmového združenia LAVEX, pribudli mu nové úlohy. Stále to bolo však v rámci cestovného ruchu, teraz však v úzko špecializovanej forme. Združenie v tom čase sídlilo v starej budove bývalej učňovskej školy. Budova bola určená na asanáciu, preto musel hľadať náhradné priestory. Dočasne združenie sídlilo v budove Čierny orol. Pavel Ferenčík vyhlídal v centre mesta rodinný dom, do ktorého sa združenie po rekonštrukcii presťahovalo. A úspešne tam pôsobí dodnes.

Aj po odchode do dôchodku neprestal pôsobiť v cestovnom ruchu. Svoje dlhoročné skúsenosti a poznatky najmä z aktívnej turistiky, spolu s jazykovými znalosťami využíval ako kvalifikovaný horský vodca pri sprevádzaní zahraničných návštevníkov, najmä z Francúzska, Nemecka, Švajčiarska, ale aj z ďalších krajín po Vysokých, Západných a Nízkyh Tatrách i po Malej Fatre.

Za všetku jeho prácu, za skúsenosti, ktoré rád odovzdával nastupujúcej generácii, chceme pri príležitosti jeho životného jubilea jubilantovi poďakovať a zaželať mu veľa zdravia, aby ešte dlho mohol prežívať krásne chvíle v prostredí milovaných hôr.

Séria päťdesiatnikov. Čože je to päťdesiatka?

Náš jubilant – Ing. Miroslav Grešo

V roku 40. výročia založenia Záujmového združenia Lanovky a vleky na Slovensku LAVEX sa dožíva významného jubilea aj riaditeľ ZZ LAVEX Ing. Miroslav Grešo. Narodil sa 21. apríla 1957 v Liptovskom Mikuláši – Palúdzke. Keď mal 10 rokov, určite nič nevedel o tom, že práve vtedy sa zakladala organizácia Záujmové združenie Lanovky a vleky na Slovensku, ktorá sa mu stane osudnou a že od roku 1983 bude jeho zamestnávateľom.

Vysokú školu Dopravy a spojov v Žiline ukončil v roku 1981. Po krátkom čase pôsobenia v podniku Tesla Liptovský Hrádok nastúpil do práce v Záujmovom združení LAVEX. V roku 1985 získal Osvedčenie na vykonávanie revízií elektrických zariadení, v roku 1987 Osvedčenie na výkon revízií lanových dráh. A v roku 1992 sa stal riaditeľom sekretariátu ZZ Lanovky a vleky na Slovensku LAVEX, túto funkciu vykonáva dodnes.

Aj po začatí práce vo funkcii riaditeľa sa ďalej vzdelával, absolvoval rôzne školenia, kurzy. Je odborne spôsobilou osobou pre výkon školení a skúšok pracovníkov obsluhy snežných pásových vozidiel, snežných skútrov, je spôsobilý vykonávať školenia a skúšky pre pracovníkov lyžiarskej služby, vypracúvať prevádzkové predpisy, predpisy pre obsluhu údržby lanoviek a lyžiarskych vlekov.

To sú iba niektoré stručné údaje z jeho životopisu a odbornej spôsobilosti. Som presvedčený, že ZZ LAVEX má vo svojom čele človeka, ktorý okrem odbornej fundovanosti, má k práci, ktorú vykonáva so zariadením a dôslednosťou, aj správny vzťah k horám, k prírode, k lyžovaniu, k budovaniu stredísk zimného cestovného ruchu, k poskytovaniu služieb a poradenstva pre členskú základňu a v neposlednom rade aj priateľský vzťah k ľuďom, ktorí v tejto oblasti pracujú a prichádzajú s ním do styku.

Myslím si, že celá členská základňa vie oceniť jeho podiel na celkovej činnosti združenia. Nechcem pri tejto príležitosti vymenúvať všetky jeho zásluhy, myslím si, že to nie je ani zmyslom tohto príspevku. Chcem len v mene svojom, v mene predstavenstva ZZ LAVEX, v mene redakčnej rady časopisu LAVEX-info, kde už veľa rokov zastáva funkciu predsedu redakčnej rady, ale aj v mene celej členskej základne nášho združenia úprimne mu stisnúť ruku, popriať veľa šťastia, zdravia, chuti do ďalšej spoločnej činnosti nášho Záujmového združenia Lanovky a vleky na Slovensku LAVEX.

Nech žije náš jubilant – päťdesiatnik Mirko Grešo!

Ing. Ján Gavalier

Štefan Želasko, Ski Plejsy

Ďalším jubilantom, ktorý oslávil svoje päťdesiatiny, je Štefan Želasko, riaditeľ lyžiarskeho strediska Ski Plejsy. Narodil sa 6. januára 1957 v Kropáčoch. Od detských rokov mu učarovali lyže, takže od malička sa venoval pretekárskemu zjazdovému lyžovaniu. Preto aj po ukončení štúdia na Strednej priemyselnej škole dopravnej v Košiciach nastúpil na základnú vojenskú službu do Armádneho strediska vrcholového športu Dukla Banská Bystrica, za ktoré aj pretekal. Po odchode do civilu ukončil pretekársku kariéru, ale lyžovaniu sa venoval ďalej. V roku 1979 nastúpil pracovať do podniku Kovohuty Kropáčy na Výskumno-vývojovú základňu, kde sa popri zamestnaní venoval aj trénerskej činnosti v lyžiarskom klube TJ Pokrok Kropáčy a Ski club Mapam Plejsy. V roku 1992 sa stal riaditeľom lyžiarskeho strediska Plejsy, kde pôsobí dodnes. Lyžovanie, jeho koníček, sa mu vlastne stalo povoláním. Celý život zasvätil lyžovaniu či už ako pretekár, tréner, funkcionár pri usporadúvaní významných lyžiarskych podujatí a v neposlednom rade riadením a výstavbou lyžiarskeho strediska Plejsy. Už druhé volebné obdobie je aktívnym členom predstavenstva ZZ LAVEX, kde pomáha riešiť problematiku horských dopravných prostriedkov.

Pri jeho životnom jubileu mu prajeme ešte veľa pracovných i osobných úspechov a keďže je nám známy aj jeho ďalší koníček – poľovníctvo, prajeme mu, aby mal vždy dobrú mušku!

Ing. Peter Nanky, Skipark Ružomberok

Presne o štyri dni neskôr – 10. januára 1957 – sa v Ružomberku narodil ďalší jubilant, Ing. Peter Nanky, riaditeľ horských dopravných zariadení vo firme Skipark Ružomberok. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia na Vysoké škole dopravy a spojov v Žiline, na Strojnickej fakulte, Katedre dopravnomo-manipulačnej techniky v roku 1981 a absolvovaní viacerých kurzov z oblasti údržby a prevádzky horskej dopravnej techniky, začal pracovať v PCR Javorina Liptovský Mikuláš ako montér na sedačkovej lanovke Donovaly. Od roku 1982 bol náčelníkom lanovky na Martin-ské hole, od roku 1989 zastával funkciu vedúceho sekretariátu investičného námestníka v ZŤS Martin, aby sa od roku 1990 vrátil opäť k lanovkám ako náčelník lanovky Chopok-sever. Od roku 1992 vykonával funkciu zástupcu riaditeľa horských dopravných zariadení v SKI Jasná. Od roku 2002 ako riaditeľ horských dopravných zariadení v Skiparku Ružomberok zabezpečuje prevádzku, údržbu, rekonštrukciu lanoviek, lyžiarskych vlekov, snežných pásových vozidiel, zasnežovacích systémov, automatizovaných lístkových systémov. Rovnako sa podieľa pri príprave a realizácii investičných zámerov v spomínaných oblastiach. Je členom predstavenstva Skiparku Ružomberok.

Ing. Peter Nanky je dlhoročným veľmi aktívnym členom predstavenstva ZZ LAVEX, predsedom poradného zboru náčelníkov lanových dráh.

Popri práci a rodine sa rád venuje záľubám, kde, prirodzene, na prvom mieste je lyžovanie, potom turistika a cestovanie a napokon aj zbieranie kovových modelov áut v mierke 1:18. Úprimne mu prajeme, aby sa mu ešte veľa rokov darilo v pracovnom i osobnom živote!

Ing. Ladislav Mačičák, technický riaditeľ Tatrapomy

Sériu jubilantov uzatvára Ing. Ladislav Mačičák, ktorý začiatkom apríla oslávil v plnom zdraví a eláne už svoje 65. narodeniny. Ide o dlhoročného a významného pracovníka v oblasti lanovej dopravy, dlhoročného aktívneho člena predstavenstva ZZ LAVEX i člena redakčnej rady nášho časopisu.

Azda niet na Slovensku lanovkára, ktorý by nepoznal výsledky jeho práce. Veď od samého začiatku stal pri rozbehu licenčnej výroby horských dopravných zariadení na Slovensku. Rovnako po roku 1989 zameral celé svoje snaženie na záchranu výroby OHDZ v Kežmarku a pričínal sa o to, že výrobky Tatrapomy, lanovky a lyžiarske vleky, slúžia tisícom lyžiarov v mnohých krajinách.

Nášmu jubilantovi prajeme veľa zdravia a životného optimizmu, aby sme sa ešte dlhé roky mohli tešiť z výsledkov jeho práce i z aktívnej spolupráce v predstavenstve združenia i v redakčnej rade nášho časopisu.

Oznamy a informácie

Nová norma pre lyžiarske zjazdovky

Ako sme už v časopise LAVEX-info 2/2006, v článku Revízia STN 01 8027 – Značenie zjazdových a bežeckých lyžiarskych tratí a trás informovali, v máji uplynulého roku začal sekretariát ZZ LAVEX v spolupráci so spoločnosťou Sitour Banská Bystrica revíziu predmetnej technickej normy.

Dôvodom boli povinnosti prevádzkovateľov lyžiarskych tratí, ktoré vyplývajú z ustanovení zákona o Horskej záchranej službe (zák. č. 544/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov), ale aj morálna a technická zastaranosť jediného predpisu, na ktorý sa predmetný zákon v tej to veci odvolával. Išlo o normu STN 01 8027 – Značenie zjazdových a bežeckých lyžiarskych tratí a trás z roku 1989. Navyše, predmetná norma neriešila problematiku zaistenia bezpečnosti na lyžiarskych tratiach, ako to ukladá vyššie uvedený zákon v paragrafe 8.

Predmetom revidovanej normy bolo z uvedených dôvodov určiť tvary, rozmery, farebné a plošné členenie značiek pre verejné lyžiarske trate a trasy. Norma ďalej aj definuje základné termíny a definície pre značenie, zabezpečovanie a prevádzkovanie lyžiarskych tratí a trás, stanovuje základné princípy pre umiestňovanie značiek a informačných tabulí na lyžiarskych tratiach a trasách a určuje požiadavky na značenie a bezpečnosť lyžiarskych tratí a trás. Norma nerieši zabezpečenie lyžiarskych tratí, pokiaľ sú tieto využívané na pretekárske lyžovanie.

V kapitole *Termíny a definície* norma rozšírila počet zaužívaných termínov v predmetnej problematike, a to o pojmy, ktoré sú dôležité pre vykonávanie ustanovení zákona č. 544/2002 Z. z. a o pojmy dôležité pre posudzovanie rôznych situácií (napríklad či úraz vznikol na lyžiarskej trati alebo mimo nej, či bola lyžiarska trať „zjazdová“ alebo mala byť prevádzka na nej obmedzená, či sa pásové vozidlo pohybovalo po lyžiarskej trati oprávnené a so zodpovedajúcim zabezpečením a pod.), a to najmä vo vzťahu k prešetrovaniu úrazov na lyžiarskej trati. Pre tento účel boli zadané pojmy ako: *lyžiarska trať, lyžiarske stredisko, lyžiarska služba, lyžiarsky záchranár, zjazdovosť lyžiarskej trate, riziko na lyžiarskej trati a ďalšie*.

V ďalšej kapitole norma upravuje požiadavky na značenie lyžiarskych tratí a trás. Definuje značenie s bezpečnostnou funkciou a s informačno-orientačnou funkciou, klasifikuje druhy značiek a značenia

a stanovuje požiadavky na značky z hľadiska farebného prevedenia, rozmerov, číselného a písmového značenia. Taktiež určuje požiadavky na vyhotovenie značiek z hľadiska ich bezpečnosti a trvácnosti v súlade s platnou technickou normou STN 01 8012-1 Bezpečnostné farby a značky časť 1: Definície a požiadavky na vyhotovenie a STN 01 8012-2 Bezpečnostné farby a značky časť 2.

V samostatnej kapitole norma definuje požiadavky na zaistenie bezpečnosti na lyžiarskych tratiach z hľadiska ich letnej a zimnej úpravy, z hľadiska možného výskytu snežných pásových vozidiel a snežných skútrov na lyžiarskych tratiach počas ich prevádzky, ako aj z hľadiska výskytu iných prekážok (odstrániteľných aj neodstrániteľných) na lyžiarskych tratiach.

V záverečnej kapitole norma rieši problematiku kontroly lyžiarskych tratí z pohľadu stavu povrchu lyžiarskych tratí, bezpečnostného a informačného značenia, lavínového nebezpečenstva či iného vzniknutého akútneho nebezpečenstva. ■

M. G.

Zo zasadnutia OITAF

V rámci medzinárodnej výstavy Interalpín, ktorá sa konala v dňoch 18. až 20. apríla 2007 v Innsbrucku, uskutočnilo sa aj 112. zasadnutie riadiaceho výboru OITAF. Zasadnutie viedol súčasny prezident Jean Charles Faraudo.

Okrem pravidelných bodov programu ako schválenie protokolov zo 111. zasadnutia výboru v Mníchove, boli hlavnými bodmi rokovania:

1. Príprava kongresu OITAF v roku 2011. Zatiaľ nie je presne určené miesto, kde sa kongres uskutoční. Kandidátmi sú mestá: Chambéry – Francúzsko, Rio de Janeiro – Brazília, Medelin – Kolumbia. Konečný kandidát sa vyberie na základe konkrétnych finančných a spoločenských ponúk.
2. Termín a príprava valného zhromaždenia OITAF 2008. Pôvodný kandidát miesta konania bolo Oslo v Nórsku. Vzhľadom na to, že Nórsky lanovkářský zväz nebol členom OITAF, je potrebné najskôr doriešiť jeho členstvo. Definitívne bude jeho kandidatúra potvrdená v septembri 2007.
3. Už viackrát diskutovaným bodom programu riadiaceho výboru je tvorba smernice Premiestnenie starších dopravných zariadení. Pracovná skupina, ktorá túto smernicu spracúva, nedosahuje požadované

výsledky. Vo výbore nie je jednotný názor na zloženie danej skupiny. Počet členov spracovateľskej skupiny má byť rozšírený zo 4 na 7, pričom by mal v skupine pracovať aj jeden člen z východoeurópskych členských krajín OITAF.

4. Ďalším bodom rokovania bolo schválenie ročnej uzávierky a krátka správa zo zasadnutia výkonného výboru zo dňa 26. 1. 2007 v Zürichu.
5. OITAF znovu spracúva štatistiku lanoviek a vlekov v členských štátoch. Jednotlivé členské štáty dostanú osobitné formuláre, ktoré sa po vyplnení centrálnu spracujú.
6. Všetky členské štáty dostali na pripomienkovanie materiál Technické odporúčanie mazania dopravných lanovkových lán. Do dvoch mesiacov majú členské štáty zaslať svoje pripomienky.

V ďalších bodoch boli prerokované prihlášky nových členov a odhlášky nefunkčných členov. Témou na vypracovanie ďalšej smernice je *Doprava telesne postihnutých na lanových dráhach*.

V rámci ďalších zasadnutí sa bude prerokovávať otázka jednotného udeľovania koncesie na prevádzku lanových dráh v rámci krajín EÚ. Termin ďalšieho zasadnutia riadiaceho výboru je 8. 11. 2007. ■

Ing. Dušan Mikloš

člen riadiaceho výboru OITAF

Bobová dráha na Liptove

Dňa 31. mája 2007 sa v stredisku Žiarce, Pavčina Lehota, uskutočnilo otvorenie prevádzky prvej horskej bobovej dráhy typu Brandauer na Slovensku. Na slávnosti sa zúčastnilo veľa pozvaných hostí z oblasti cestovného ruchu na čele so starostom obce Pavčina Lehota. Oficiálna prevádzka pre verejnosť sa začala 1. júna 2007.

Bobová dráha je adrenalinovým prostriedkom zábavy pre širokú verejnosť, ktorý

■ Prestrihnutie pásky pri uvádzaní novej bobovej dráhy do prevádzky

vhodne dopĺňa ponuku zábavy a aktívneho oddychu v regióne Liptov.

Údaje o dráhe

Lokalita:

stredisko Žiarce, Pavčina Lehota, Demänovská Dolina

Prevádzkovateľ:

X-Trembob, s. r. o., Demänovská Dolina

Dodávateľ technológie/výrobca:

Michálek, s. r. o.
Chrudim/Brandauer, GmbH, Russbach

Technické údaje

- celková dĺžka dráhy 919,5 m
- prevýšenie dráhy 118,5 m
- počet bobov 35 ks
- priemerný sklon dráhy 21,6%
- max. rýchlosť na dráhe asi 42 km/h
- doprava bobov na štart vlek Double Max

Ing. Milan Licek, Michálek

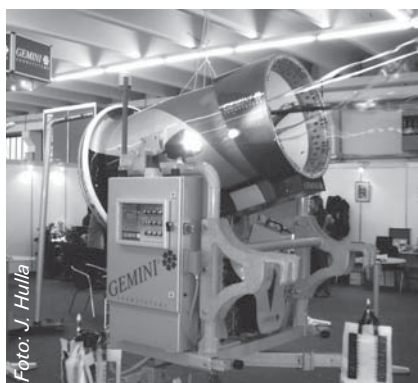
Postrehy z výstavy Interalpín 2007

Od poslednej výstavy Interalpín ubehli dva roky veľmi rýchlo. A tak sa 18. apríla 2007 brány innsbruckého výstavniska otvorili opäť pre túto významnú medzinárodnú výstavu. Napriek nepriaznivej zime, ktorá nepostihla iba naše lyžiarske strediská, ale celú Európu, prišlo na výstavu veľmi veľké množstvo návštevníkov prakticky z celého sveta. Mohli ste tu stretnúť Číňanov, Japoncov, Indov, Turkov... To znovu zvýraznilo skutočnosť, že vo svete je obrovský záujem o zimné športy.

Výstava Interalpín má svoje špecifikum v tom, že je komplexnou výstavou, kde návštevníci nájdu všetko, čo zimné lyžiarske a turistické strediská potrebujú. Od výrobcov lanoviek a lyžiarskych vlekov, cez zasnežovacie systémy, snežné pásové vozidlá tu prezentovali aj zimné obslužné náradia pre súkromné a komunálne použitie, technické zariadenia pre zakladanie, ošetrovanie, obsluhu a značkovanie zjazdových tratí, lyžiarskych stôp a klzísk, zariadenia pre bezpečnosť a záchrannárske

■ V expozícii firmy Doppelmayr je vždy veľa záujemcov

■ Exponáty firmy GEMINI

■ Prepravné pásy SunKid

práce v oblasti veľhôr, vysielačky, volacie a kontrolné zariadenia, zariadenia pre voľný čas, snežné skútre, prepravné pásy, systémy pokladníc..., všetko pre budovanie a prevádzku horských stredísk.

V porovnaní s predchádzajúcou výstavou sme tu zaznamenali aj oveľa väčší záujem zástupcov zo slovenských lyžiarskych a turistických stredísk. V tomto roku sme tu stretli zástupcov lyžiarskych stredísk Veľká Rača, Vrátna, Valča, Javorina, Zuberec, Skalka, Gašparovo, Oravská Lesná, Štrbské Pleso, Tatranská Lomnica, Pezinská Baba, Jasná, Štiavničky, Bachledova dolina, Regetovka, Donovaly, Skipark Ružomberok a možno i z niektorých ďalších. Aj z toho vidno, že v našich strediskách rastie záujem o poznanie najnovších technických novinek, čo je určite dobrým znamením.

Ing. Ján Hulla

■ Pozornosť púťali aj SPV firmy Kässbohrer

Dopisovateľská etika

Počas môjho života mi prešlo cez ruky už mnoho odborných časopisov a novin. Niektoré boli dobré, niektoré nie. Ich hodnota sa vždy odvíjala od obsahu a formy podania príslušného odborného stanoviska, riešenia problému alebo odbornej informácie. Je samozrejmé, že odborné periodikum musí pripúšťať široké spektrum dopisovateľov, ktorí nemajú na prejednanú problematiku rovnaký názor a ja tento princíp úplne rešpektujem. Úplne rešpektujem aj to, že každý dopisovateľ, najmä v reklamných článkoch, vyzdvihuje svoj výrobok, svoj projekt alebo len svoj názor. Konečná forma príspevku je však na redakčnej rade. Tá môže zamedziť alebo nedopustiť, aby sa z odborného časopisu stal časopis s prvkami bulváru.

Jedno je však isté. V našom časopise LAVEX-info sa prvky lacného bulváru začali objavovať. Nielen vo forme písania, ale aj v udávaní nepravdivých a, najmä, zavádzajúcich údajov o konkurenčných výrobkoch a ich hanobenie. Každý dopisovateľ sa rád pochváli špičkovými údajmi, unikátnym riešením, overenými technickými parametrami, dobre organizovanou akciou. Ale v našich a ani v zahraničných odborných časopisoch žiadny podobný článok neobšahuje hanlivé a nepravdivé porovnanie s konkurenciou.

Je niečo úplne iné, ak skupina odborníkov urobí porovnávacie testy. Tu je predpoklad publikovania objektívnych technických a prevádzkových parametrov. Tie sa však do nášho mediálneho priestoru nedostávajú často. Ostáva preto na skúsenostiach a poznatkoch čitateľov objektivizovať to, čo je skutočne dobré, resp. schválne použijem slovo horšie.

Určite prevažná väčšina pravidelných čitateľov nášho časopisu už pochopila, o čo mi v tomto príspevku ide. Ide o spôsob písania a o obsah článkov, ktorými do časopisu prispieva slovenský zástupca firmy Prinoth – Leitner Peter Horník (bývalý Győri). Verím, že keby predstaviteľia materskej firmy poznali doslovné prekročky uverejnených článkov v našom časopise, určite by s ich obsahom neboli spokojní. Takáto forma sa totiž v serióznych firmách nepraktizuje. Úspešnosť firmy tvorí nie kritika a hanobenie konkurencie, ale objektívne, zdôrazňujem objektívne, dokazovanie vlastných kvalít. Ale toto nie je zrejme Petrovi Horníkovi známe. Inak by sa nedopustil bulvárnych výrokov *orgazmus na svahu či pol deci za to, že nebudem rýpať do konkurencie*. Viachásobné, nepresné a prekrútené citáty zákazníkov a množstvo iných invektív, ktoré podľa mňa firme, ktorú zastupuje, viac škodia ako prospievajú.

Týmto apelujem na jednej strane na Petra Horníka, aby v budúcnosti vo svojich článkoch dodržiaval dopisovateľskú etiku a na druhej strane na redakčnú radu, aby dôkladnejšie redigovala príspevky, a tým zabránila bulvarizácii nášho odborného časopisu.

Ing. Dušan Mikloš, Termont Martin

Stanovisko redakcie

Hoci s mnohým, čo Ing. Dušan Mikloš vo svojej poznámke o dopisovateľskej etike píše, súhlasíme, musíme sa ohradiť voči jeho tvrdeniu, že sa v našom časopise objavujú prvky lacného bulváru.

Treba si uvedomiť, že každý autor, každý dopisovateľ či prispievateľ, má svoj vlastný štýl písania. Nechceme obhajovať ten, ktorý má spomínaný autor, napokon, každý, kto ho osobne pozná, vie, že je to jeho štýl prejavu, či už hovoreného alebo písaného. Redakcia, samozrejme, môže v určitej miere a s jeho súhlasom do príspevku zasiahnuť alebo, čo je druhá možnosť, môže uverejnenie príspevku odmietnuť. Ak však ide v danom prípade aj o inzerenta, a náš časopis je, žiaľ, na inzerciu bytostne odkázaný, potom aj odmietnutie je na zamyslenie.

Prirodzene, radi by sme privítali, keby príslušní odborníci urobili nezaujaté objektívne vyhodnotenie technických parametrov jednotlivých strojov, poukázali na klady či zápory, prednosti či nedostatky jedného či druhého typu, aby si z toho čitatelia už sami mohli urobiť závery a mohli to konfrontovať s vlastnými skúsenosťami a poznatkami.

A teraz niekoľko slov k tzv. bulvárny výrok. Výrok *orgazmus na svahu* nikdy nebol v našom časopise zverejnený. Ak aj bol v pôvodnom autor-skom rukopise, redakcia ho zmenila a na porovnanie hladkosti povrchu upravenej zjazdovky použila iné vyjadrenie (LAVEX-info č. 1/2006 str. 19, riadok 20). To si autor Dopisovateľskej etiky akosi zabudol overiť. Pokiaľ ide o poldeci za nerýpanie, brali sme to ako pokus o vtip. Náš časopis nie je vedeckou publikáciou s prísne stanoveným odborným štýlom písania, teda z času na čas môže prinášať aj trochu odľahčené príspevky na spštenie. Napríklad s dobrým ohlasom u čitateľov sa stretávala Zájazdová poézia z pera Jara Švorca, kde sa z času na čas spomínali nielen poldecáky, ale aj celé fľašky a ráno ťažké nohy niektorých účastníkov. A nikto neprotestoval, ani nás neobviňoval z bulvarizácie.

A ešte jedna pripomienka. Ak sa v materiáloch Petra Horníka objavovali nepresné a prekrútené citácie zákazníkov, prečo sa neozvali tí, ktorých výroky boli prekrútené či azda aj vymyslené? Redakcia skutočne nemôže každý citovaný výrok, ktorý niekto použije, overovať.

Na záver iba toľko. Redakcia môže autora upozorniť, môže ho požiadať o zmenu štýlu, môže čiastočne do jeho príspevku zasiahnuť, redakčná rada môže zverejnenie príspevku odmietnuť. Ale nemôžeme autorovi prikazovať, ako má písať.

Miroslava Čerňanská, redaktorka

**PREDÁME LYŽIARSKY VLEK
TATRAPOMA H 130 PO GO.**

Dĺžka 900 m, 90 závesov.

KONTAKT: 0905 706 273

Zo života našich stredísk

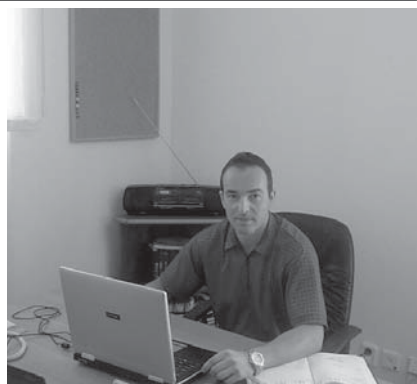
Obec Oravská Lesná je našej verejnosti dlhodobo známa najmä z predpovedí počasia ako miesta, kde sa často v zime vyskytujú rekordne nízke teploty. My ju však čitateľom chceme predstaviť z pohľadu rozvíjajúceho sa lyžiarskeho strediska. O jeho prítomnosti, súčasnej vybavenosti i perspektívach ďalšieho rozvoja v blízkej budúcnosti, sme sa pozhovárali s generálnym riaditeľom a konateľom spoločnosti, ktorá stredisko buduje a prevádzkuje – Róbertom Škripkom.

■ Na úvod by sme poprosili, keby ste mohli našim čitateľom stredisko bližšie predstaviť, jeho polohu, kedy sa tu vlastne s lyžovaním začalo a ako sa stredisko vyvíjalo.

Lyžiarske stredisko Orava Snow v Oravskej Lesnej sa nachádza v pohorí Oravské Beskydy, na poľsko-slovenskom pomedzí (okres Námestovo, Žilinský kraj). Stredisko má už svoju 20-ročnú históriu. Po rokoch určitej stagnácie ho v roku 2004 od obce prevzala naša súkromná obchodná spoločnosť (s. r. o.). Sezóna 2006/2007 bola trefou pod novým vedením. Konfigurácia svahov v našom stredisku je ako stvorená pre rodinné lyžovanie. Návštevníci tu majú bohatý výber z rôznorodých, širokých a kvalitne upravených lyžiarskych tratí, kde si lyžiari môžu vychutnávať veľké oblúky a nemusia sa obávať tlačenicie na svahu. Naším záujmom, ako súčasného prevádzkovateľa, je dlhodobý rozvoj ski rezortu a neskôr aj programu na letné sezóny Orava Sun.

■ V zimnej sezóne 2006/2007 ste v stredisku uviedli do prevádzky novú lanovú dráhu. Aké je súčasné vybavenie strediska osobnými dopravnými zariadeniami, aké sú tu lyžiarske trate a ďalšie služby pre návštevníkov?

Áno, v sezóne 2006/2007 sme ukončili I. etapu reštrukturalizácie a rozvoja strediska Orava Snow slávnostným spustením novej 4-miestnej sedačkovej lanovky do

■ Robert Škripko

prevádzky. Ide o lanovú dráhu 4-CKF s pevným uchytením vozňov firmy Doppelmayr. Pre zvýšenie komfortu návštevníkom je lanovka vybavená nástupným nábehovým pásom a prepravou kapacitou 2 400 os/h. Pokiaľ ide o lyžiarske zjazdové trate, v súčasnosti sú lyžiarom k dispozícii tri:

Lehotská 1 – červená/modrá:	1 500 m
Lehotská 2 – červená:	1 200 m
Lehotská 3 – červená/modrá:	1 300 m.

V rámci I. etapy dobudovania strediska sme tiež podstatne rozšírili ponuku služieb pre našich návštevníkov, a to predovšetkým výstavbou snoubordového parku, novou reštauráciou pri lanovke a terasovou reštauráciou. Rozšírili sme aj služby skiservisu a lyžiarskej škôlky, je tu škola psích záprahov, snoutubing, parko-

■ Slávnostné otvorenie prevádzky sedačkovej lanovky v stredisku ORAVA SNOW v Oravskej Lesnej

■ **Nová lanovka už v prevádzke**

visko priamo pri lanovke. V stredisku sa konali aj mnohé divácky atraktívne udalosti, akými boli napríklad Európsky pohár psích záprahov, medzinárodné preteky svetovej kategorizácie Snowboardfest, otvorené snoubordové majstrovstvá Slovenska v Slope-style a ďalšie podujatia. Raritou z pohľadu lyžiarskych stredísk je krytý zimný štadión v obci. Možno povedať, že našou ponukou sme sa už dnes zaradili medzi popredné slovenské zimné strediská.

■ **Prevažujú v návštevnosti strediska domáci, miestni lyžiari alebo stredisko vyhľadávajú aj zahraniční hostia? Ako získavate klientelu a čo všetko robíte pre zvýšenie informovanosti o stredisku?**

Z pohľadu alokácie nášho strediska sme k Poľsku nielen jedným z najbližších

lyžiarskych stredísk vybavených lanovkou (využívajúc fenomén jednodňovej poľskej lyžiarskej turistiky), ale po otvorení oravsko-kysuckej horskej cestnej magistrály v roku 2007 budeme tiež jedným z najrýchlejšie dosiahnuteľných stredísk pre bratislavských, západoslovenských i českých turistov.

Týmto faktom, ako aj našej stratégii dlhodobého budovania rodinného ski rezortu s plnou šírkou služieb, sme prispôsobili marketing strediska. Zmenili sme názov strediska, pripravili novú obsiahlu a modernú webovú stránku (s webkamerou, s interaktívnou animovanou mapou strediska a pod.). Využili sme reklamu v rádiách, na veľkoplošných paneloch, v tlači, na internetových portáloch, vydali sme nové propagačné materiály atď. S návštevnosťou sme boli, najmä v druhej polovici sezóny, spokojní.

■ **Aké sú zámery pre budúce roky v ďalšom rozširovaní strediska a jeho ponuky?**

Zámerov máme veľmi veľa. Snažíme sa však pristupovať k ďalšiemu rozvoju po etapách. Už dnes však napríklad vytyčujeme trasy nových lanových dráh, pripravujeme dokumentáciu pre schvaľovací proces, pracujeme na vybudovaní komplexného systému zasnežovania. V najbližšom období chceme investovať do spevnenia plôch na parkovanie (čo bolo vzhľadom na teplú zimu problémom tejto sezóny) a spolu s partnerskými developermi pripravujeme výstavbu nových ubytovacích kapacít. Našou snahou je doladiť a skvalitniť existujúce služby a zlepšiť pohodlie pri prechode lyžiarov z jednej časti areálu do druhej a pod. Priamo pri lanovke by mal vyrásť nový objekt lyžiarskej školy a škôlky, požičovne lyží a snoubordov, vrátane predajne športových potrieb a opatrovateľskej služby pre deti. Uvažujeme aj o vybudovaní novej lyžiarskej škôlky s atrakciami pre deti. V hoteli Tyrapol pribudne v tomto roku wellness centrum s bazénom a relaxačným centrom.

■ **Aká je pri rozvoji strediska spolupráca s obcou a miestnymi obyvateľmi a podnikateľmi poskytujúcimi služby pre návštevníkov?**

Spoluprácu so zástupcami obce hodnotíme kladne, rovnako aj s väčšinou obyvateľov, aj keď na tomto úseku to nie je vždy ľahké. Treba však povedať, že väčšina podnikateľov v oblasti cestovného ruchu už pochopila, že cesta spolupráce a vzájomnej podpory je tou jedinou správnu.

Ďakujeme za rozhovor a prajeme vedeniu strediska Orava Snow, aby sa im úspešne darilo splniť všetky plány.

■ **Údolná stanica lanovky v Oravskej Lesnej**

ZUSAMMENFASSUNG

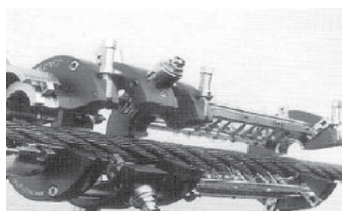
In der Rubrik „Aus dem Leben unserer Zentren“ stellen wir das sich schnell entwickelnde Skizentrum ORAVA SNOW im Dorf Oravská Lesná vor. Das Dorf im Norden der Slowakei ist für äußerst niedrige Wintertemperaturen bekannt. Am Ende des Jahres 2006 wurde hier eine neue 4-sitzige Sesselbahn in Betrieb gesetzt und für die weitere Entwicklung des Zentrums werden weitere Projekte vorbereitet.

SUMMARY

In the column "From the life of our resorts" we introduce the developing ski resort ORAVA SNOW in the village Oravská Lesná. The village in the north of Slovakia is famous for extremely low winter temperatures. At the end of 2006, new 4-place chair lift was put into operation and next projects for the further development of the resort will be prepared.

Firma Nils Spa na slovenskom trhu

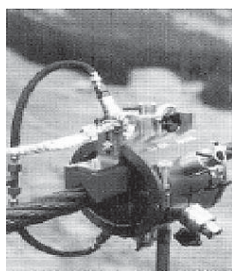
Čistiace zariadenie JSA 750

Pred mazaním lana je potrebné očistiť jeho povrch od hrdze, nečistôt a starého degradovaného lubri-fikantu. Na tento účel je vyvinutý náš čistiaci set na laná JSA 750.

Špeciálne oceľové nože dokonale sledujú povrch lana a čistia jeho jednotlivé pramene, pričom odstraňujú nečistoty aj z najhlbších častí. Tým, že sa zariadenie otáča okolo celého priemeru lana a obopína ho ako obruč pomocou te-flónových objímok, vytláča z duše aj mazivo, ktoré by časom mohlo spôsobiť problémy a odkvapkávať. V obvodovej časti zariadenia je sada kefiiek, ktoré lano dokonale dočistia. Nože sú vyrobené z mäkkej ocele, sú prtláčané pružinou a vymeniteľné. Majú presne určený bod lámavosti a kľúzu sa po povrchu bez poškodenia povrchu lana.

Mazacie zariadenie na laná JSA 800

Po vyčistení lana je potrebné ho lubrifikaovať. Na tento účel slúži mazací set na laná JSA 800 (použitý aj na mazanie lana LD na Štrbskom Plese). Špeciálne zubové čerpadlo tlačí mazivo pod vysokým tlakom (20 atm.) do trysiek, ktoré ho rozstrekuje rovnomerne po celom povrchu lana. Vysoký tlak zaručuje aj hĺbkové mazanie.

Pramene lana sú teda dokonale namazané, čím sa vylučuje následná korózia. Mazivo má vynikajúce antiuderové, antioxidačné vlastnosti, vytvára ochrannú vrstvu aj proti opotrebovaniu lana v strihu, ťahu a lome. Zvyšky maziva sa prepadom vracajú do zásobníka. Ako mazivo je na tento účel vyrobený produkt NILS KALOS 20/43.

Nils Spa je medzinárodná spoločnosť založená v roku 1971, ktorá sa špecializuje na výroby špičkových mazív. Filozofiou firmy je podieľať sa na cieľoch našich zákazníkov, pre ktorých chceme byť korektným partnerom a nielen dodávateľom. S celkovou filozofiou našej firmy samozrejme súvisia aj certifikáty ISO 9001:2000 a ISO 14001.

Spoločnosť Nils Spa je výrobcom vysokokvalitných mazív používaných v mnohých priemyselných odvetviach (zimná technika, poľnohospodárstvo, strojárstvo, stavebný priemysel, potravinársky, banský priemysel a i.). V Taliansku, Rakúsku, Nemecku sú produkty Nils známe už desaťročia. Vďaka stratégii firmy svoje pôsobisko rozšírila aj do východnej a južnej Európy, kde je takisto veľmi úspešná. Produkty v ponuke spĺňajú odporúčania popredných výrobcov techniky, konkrétne v zimnej technike ide o Prinoth, Leitner, Doppelmayer, Kässbohrer. Mazivá Nils sú určené pre veľké množstvo aplikácií: hydraulické, prevodové oleje, mazivá na ložiská, teleskopy, zásobníky kotiev, spínacie aparáty, napínacie kladky, vodiace lišty aj závesov dvier kabín, závesy, dopravné pásy LD.

Manuálny lubrifikačný PM-1

Je určený pre 400 g kartuše, vyrobený z vysokokvalitnej ocele, určený aj pre sudové balenia.

Manuálny lubrifikačný PM-LS

Je určený pre 400 g kartuše LS (lube shuttle), vyrobený z vysokokvalitnej ocele. Kartuše LS sa dajú znova plniť a opakovane použiť (6-7 krát).

AKKU LUBER – akumulátorový lubrifikačný

Je určený pre 400 g kartuše LS aj klasické, možnosť náhradnej batérie, výdrž 3 kartuše.

SÍDLO SPOLOČNOSTI:

NILS Spa
39014 Postal –(BZ)
Via Stazione 30
Tel.: 0473 29 24 00
Fax: 0473 29 12 44
E-mail: nils@nils.it

DISTRIBÚCIA PRE SR:

Valman SK, s. r. o.
držiteľ certifikátu pre systém
manažerstva kvality podľa normy
ISO 9001:2001 a certifikátu pre
systém environmentálneho manažerstva
podľa normy ISO 14001:2005

SÍDLO:

Nový Svet č. 27
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048/411 22 01
Fax: 048/414 72 05

Kässbohrer informuje

PistenBully 600 už aj na Slovensku

Dlho očakávaná premiéra v súčasnosti najnovšieho snežného pásového vozidla firmy Kässbohrer – PistenBully 600 W sa uskutočnila na slovenských svahoch v dňoch 28. marca až 10. apríla 2007. Prvé dva dni hostilo toto vozidlo lyžiarske stredisko Park Snow Donovaly, ktoré v uplynulej sezóne rozšírilo svoj vozový park o štyri nové vozidlá PistenBully. Preto mu právom patrila možnosť slovenskej premiéry.

Firma Kässbohrer už tradične robí svoje prezentácie na Slovensku v marci. V tomto roku nám však poveternostné podmienky nepriali a v stredisku Donovaly sme sa stretli síce v hojnom počte, ale bez snehu. Napriek tomu bol záujem zo strany potenciálnych užívateľov veľký. V priebehu dvoch dní sa na Donovaloch vystriedalo 214 návštevníkov. Veď vidieť tento stroj bol pre mnohých skutočným zážitkom. Zástupcovia firmy Kässbohrer Susanne Polak, Steve Junghans a Georg Miller touto akciou ukončili predváždzanie vozidla v krajinách východnej Európy. Obrovský úspech zaznamenala nová šesťstovka všade. O technických parametroch stroja sme už písali, no napriek tomu pripomenieme niečo z hlavných myšlienok konštruktérov novej generácie vozidiel:

- pohodlie vodiča – vysoký stupeň ergonomie
- dokonalé osvetlenie interiéru, exteriéru a pracovnej plochy
- komplexné riadenie vozidla a pracovnej hydrauliky centrálnym počítačom využitím zdvojenej CAN zbernice
- jednoduchá diagnostika porúch
- ľahká ovládateľnosť vozidla a vysoký výkon
- dostupnosť všetkých agregátov pre jednoduchý výkon opráv a údržby.

Skutočnosť, že sa to konštruktérom aj podarilo, potvrdzuje mimoriadny záujem o toto vozidlo vo všetkých lyžiarskych krajinách sveta. Obchodné čísla hovoria, že aj napriek uplynulej nepriaznivej sezóne, bude produkcia tohto typu úplne vypredaná.

Nová kabína so vzrušujúcimi líniami, zväčšená plocha presklenia pre lepší výhľad a úplne prepracované pracovné miesto vodiča sú smerodajnými prvkami pre dizajn a využiteľnosť stroja. Od sedadla vodiča až po volant sú všetky detaily dôsledne prispôbené potrebám vodiča, ktorý má podstatne viac miesta a všetko je v jeho zornom poli.

■ Z predváždzacej akcie firmy Kässbohrer v stredisku Donovaly, kde sa počas 2 dní zúčastnilo viac ako 200 záujemcov

Integrované vykurovacie otvory v stĺpiku riadenia zabezpečujú teplo v priestore nôh. Vykurovacie otvory v dverách umožňujú efektívne rozdeľovanie vzduchu, a tým jasný výhľad na všetky strany. Aj v bode bezpečnosť je PistenBully 600 inovované. Nové bezpečnostné nepriehľadné čelné sklo a kabína, ktorá pri ROPS-testoch znesla zaťaženie až 15 ton, hovoria za všetko. A ďalšie veľké plus – špeciálna sendvičová konštrukcia kabíny zvýšila tepelný odpor a hluk tlmi tak, že aj po niekoľkohodinovej nepretržitej práci sa vodič cíti príjemne. Polvolant riadenia má úplne nový tvar a dobre pasuje do rúk. Je vertikálne, ale aj horizontálne nastaviteľný, čo umožňuje dobre prispôbenie sa každému vodičovi. Multifunkčný displej na volante informuje vodiča na prvý pohľad o najdôležitejších prevádzkových hodnotách, akými sú rýchlosť vozidla alebo ťažná sila lana.

Úplne nový joystick má ergonomicky riešený tvar, aby dobre sadol do rúk vodiča. Funkcie jednotlivých tlačidiel joysticku sa automaticky naprogramujú podľa konkrétne pripojeného prídavného zariadenia rozpoznávacím konektorom.

Nový ovládací panel umožňuje všetky funkcie priamo predvoliť zatlačením tlačidla bez nebezpečenstva prípadnej zámery. Každá funkcia je zobrazená a farebne jednoznačne označená a umiestnená na makete vozidla presne tam, kde sa na reálnom vozidle nachádza. Elektronický systém Touch Screen poskytuje na veľkoplšnej obrazovke s dotykovým ovládaním nielen všetky dôležité informácie o prevádzkovom stave vozidla, ale umožňuje aj rýchlu diagnostiku priamo na palube. Prostredníctvom ZE riadiaceho počítača sú všetky funkcie centrálné ovládané. Od výkonového a energetického

riadenia motora až po hydrauliku pohľadových a frézového čerpadla. Monitorovanie všetkých senzorov a výkonových prvkov ponúka najvyššiu spoľahlivosť.

Ergonomické sedadlo zabezpečuje vodičovi dostatočnú stabilitu. Bočné opierky rúk sú v každom smere plynulo nastaviteľné a umožňujú optimálne nastavenie podľa potreby vodiča. Na pravej opierke ruky je integrovaný I-Command, ktorým možno ovládať obrazovku bez toho, aby bolo potrebné sa jej dotýkať.

Výborné riešenie osvetlenia kabíny a prístupu do kabíny zvyšujú bezpečnosť vodiča pri nastupovaní a vystupovaní. Osvetlenie pracovnej plochy pred a za vozidlom je rozšírené o bočné svetidlá, čo umožňuje vodičovi dokonalú kontrolu prekryvania jednotlivých upravovaných pásov snehu. Rozsah a intenzita osvetlenia sú voči vozidlám radu PistenBully 300 zväčšené. Samostatné osvetlenie je aj v priestore pod kabinou a plošinou, čo umožňuje dobrú kontrolu, prípadne odstraňovanie porúch aj v noci.

Do vozidla je inštalovaný nový motor Mercedes Benz OM460LA s obsahom 12,8 l a výkonom 295 kW (400 PS). Splňa normu Euromat III pre ochranu životného prostredia. Má mimoriadne vysoký krútový moment – 1 900 Nm. Vysoký dojazd vozidla je daný obsahom palivovej nádrže, ktorý možno zväčšiť zo štandardu 220 l až na 300 l pomocou prídavných nádrží. Ďalšími novinkami, ktoré štandardne poskytuje toto vozidlo, je bezpečnostné zariadenie na plošine vozidla pre prípadnú prepravu osôb a úplne nová fréza, ktorá zvyšuje kvalitu upravovaných trati. Ako nadštandard môžu byť na vozidle namontované dve kamery, ktoré prenášajú farebný obraz na veľkoplšnú obrazovku v kabíne.

■ V stredisku Jasná bolo vozidlo PistenBully 600 k dispozícii až 11 dní

Po predstavení vozidla na Donovaloch, zástupcovia firmy Kässbohrer v snahe predviesť vozidlo aj prakticky, s radosťou prijali ponuku strediska Jasná Nízke Tatry a na 11 dní premiestnili vozidlo do Jasnej. Vodiči v tomto stredisku po zaučení samostatne jazdili a používali vozidlo na normálnu úpravu trati. Okrem domácich si šesťstovku vyskúšali aj vodiči zo strediska TLD Vysoké Tatry. Podľa vyjadrenia všetkých testovacích pilotov sa PistenBully 600 osvedčil, z jazdy mali veľmi dobrý dojem. Oceňovali najmä pohodlie vodiča, nízku hlučnosť, jednoduchosť ovládania a výkon a pri práci v noci vynikajúce osvetlenie pracovnej plochy.

Aj keď pre počasie a nedostatok snehu na Donovaloch sa nám akcia nevydarila tak, ako sme si to predstavovali, veríme, že všetkým záujemcom sme poskytli potrebné informácie i praktické skúsenosti. A to bolo našim cieľom.

Záverom vyslovujeme poďakovanie pracovníkom lyžiarskych stredísk Donovaly a Jasná za vytvorenie dobrých podmienok pre realizáciu predvedenia snežného pásového vozidla PistenBully 600 W.

Ing. Dušan Mikloš
Termont Martin

Kässbohrer drobné informácie

Nízke prevádzkové náklady

Pre nákup strojov PistenBully hovorí mnoho faktorov. Medzi nimi sú aj dlhá životnosť, nízky pokles hodnoty počas životnosti a, najmä, nízke prevádzkové náklady. Ak sa náklady na jedno vozidlo rozčlenia, pripadá len malá časť z celkových nákladov

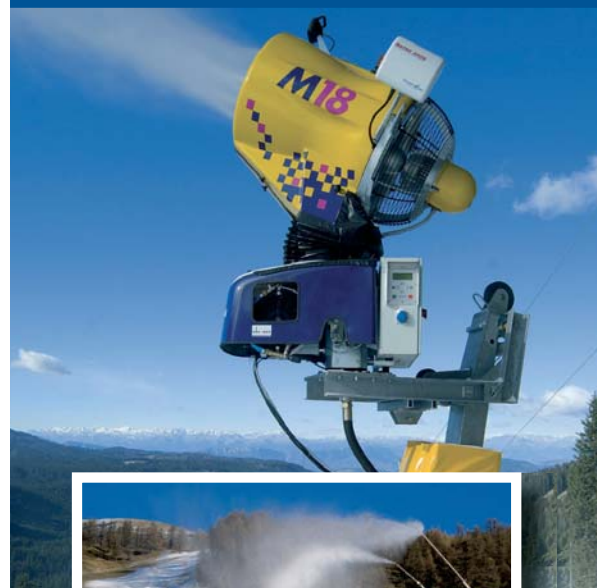
na financovanie a nadobúdaciu cenu. Prevádzkové náklady vozidiel ako celkové náklady na upravovanú plochu, palivo, prevádzkové náplne, opravy, údržbu atď., majú podstatne vyšší podiel. Udržať tieto náklady na čo najnižšej úrovni je teda aj pre firmu Kässbohrer veľmi dôležitou úlohou. PistenBully sa napríklad vyznačuje veľmi nízkou spotrebou paliva a nízkymi servisnými nákladmi, čo je zabezpečené dlhými servisnými intervalmi a jednoduchou údržbou. Práve vďaka priemernej dĺžke času nasadenia počítanom približne na 4-5 rokov, sú vozidlá PistenBully, aj napriek vyššej nadobúdajúcej cene, najvýhodnejšími vozidlami na trhu!

Investície do inovácií

Investícia sa zákazníkovi vyplatí len vtedy, ak mu ponúka preukázateľný úžitok a pokiaľ technické novinky aj naďalej zabezpečia spoľahlivosť výrobku. Kässbohrer je to schopný zabezpečiť vďaka procesu vývoja a plánovania výroby dôsledne na seba nadväzujúcim s tým, že inovácie sú skutočnými inováciami a že zákazníkovi prinesú jednoznačné výhody. Celkové náklady na vývoj a výskum predstavovali v koncernu Kässbohrer v obchodnom roku 2004/2005 sumu 5,7 mil. eur. Kässbohrer napríklad v minulom roku investoval 1,8 mil. eur do novej technologickej linky na výrobu pásov, aby bola aj v budúcnosti zaistená vysoká kvalita. Pri výrobe sú lišty narezané a opracované s presnosťou na tisíciny milimetra. Pásky sa vďaka vysokej pevnosti pásnic v ťahu a odolnosti gumených pásnic voči ozónu vyznačujú dlhou životnosťou. Moderné strojné zariadenie zaisťuje vďaka kompletnému výrobnému procesu aj do budúcnosti vysokú kvalitu.

www.technoalpin.sk

TECHNOALPIN®
Snow experts

- ✘ **PORADENSTVO**
- ✘ **PROJEKTOVANIE**
- ✘ **INŽINIERING**
- ✘ **REALIZÁCIE A SERVIS**

TechnoAlpin East Europe, s.r.o.,
Riečna 31, 010 04 Žilina
e-mail: technoalpin@technoalpin.sk
Tel.: 041 700 26 44 - 45
Fax: 041 700 26 46

Morzine – Francúzsko

Rozhodnutie o inštalovaní novej lanovej dráhy ešte pred príchodom zimy je nielen múdre, prináša aj príjemné prekvapenia. Dôkazom toho je výstavba v lyžiarskom stredisku Morzine.

Na začiatku sezóny si riaditeľ spoločnosti Sociétés de Remontées Mécaniques de Morzine Alain Barbier vychutnával výhody skoréj objednávky na novú lanovku. V júli 2005 podpísal zmluvu s firmou Poma na dve lanovky typu Unifix s cieľom nahradiť nimi dva vyše 40-ročné vleky a jednu 25-ročnú lanovku.

Práce sa začali už v lete. Má to viacero výhod – subdodávatelia nie sú v tomto období takí vyťažení, preto sa dá aj ľahšie rokovať a v lete sú podmienky pre práce pre všetkých prijateľnejšie. Rovnako aj kamióny s dodávkami nebrzdia zlé povetnostné podmienky. Aj skúšky zariadenia a služby štátnych dozorných orgánov sú viac k dispozícii ako na jeseň. Ide tu skutočne o rozumnú voľbu aj preto, že väčšina stredísk si necháva práce na poslednú chvíľu. Je síce pravdou, že mnohí z nich nemajú veľmi na výber, pretože im napríklad chýbajú rôzne povolenia. Jedným z faktov, ktoré ovplyvňujú vo veľkej miere ďalšiu výstavbu, je aj úspešná predchádzajúca sezóna!

■ Alain Barbier s obchodným riaditeľom firmy Poma pre Francúzsko Christianom Bouvierom

Maokong – Taiwan

High-Tech a životné prostredie

V meste Taipei, uprostred nádhornej prírody, vybudovali jednu z najväčších kabínkových lanových dráh na svete. Od začiatku tohto roka prepravuje 4 000 metrov dlhá lanová dráha s kapacitou 2 400 os/h cestujúcich z mestskej zoologickej záhrady do luxusnej štvrte Maokong.

Primátor mesta Taipei je rodákom zo štvrte Maokong a patrí medzi úzkostlivých ochranárov životného prostredia. Usiluje sa o trvalo udržateľnú kvalitu životného prostredia v tejto štvrti. Inicioval projekt výstavby lanovky v tejto štvrti, čím uzavról dvojité problémy... Ako motivovať obyvateľov mesta a návštevníkov zoologickej záhrady, chrámov a čajových plantáží, aby nepoužívali autá a prepravovali sa po Maokongu bez nich? A aký dopravný prostriedok by súčasne nenarušil výnimočné prostredie tohto miesta?

Tandem metro – lanová dráha

Po viacerých štúdiách sa mesto rozhodlo pre nové riešenie, ktoré navrhla firma Poma. Išlo o projekt výstavby kabínkovej lanovej dráhy spojenej s traťou metra. Lanovka zabezpečuje prepravu cestujúcich 18 ho-

dín denne. Okrem výnimočných technických parametrov – 25 traťových podpier, 5 traťových úsekov, 6 medzistaníc – 147 kabín, je veľmi dôležitý aj environmentálny aspekt tohto projektu, keďže v takomto prostredí nie je prípustné, bez udania vážneho dôvodu, akokoľvek zasahovať do mestskej zelene a narušovať vegetáciu.

Stopercentná ekologická stavba

V tomto meste patrí aj obloha určitým vlastníkom, a to na miestach, kde sa rozkladá ich pozemok. Preto bolo nevyhnutné získať ich súhlas, aby lanovka mohla prechádzať ponad ich pozemky. Aby bol dopad na životné prostredie čo najmenší, používala Poma počas výstavby systém lanového žeriava a prístupové miesta na stavenisko sa po ukončení výstavby odstránili. Napriek týmto nezvyčajným podmienkam sa podarilo v krátkom čase (podpis zmluvy v júni 2005, uvedenie lanovky do prevádzky zač. r. 2007) tento náročný, súčasne však výnimočný projekt, úspešne zrealizovať.

■ TAIWAN – odjazdová stanica lanovky je spojená so stanicou metra

Unifix 4 už aj v Českej republike

S koncepciou kompaktnéj poháňaco-napínacej stanice Unifix sa v minulom roku podarilo firme Poma preraziť aj na český trh. Náročných klientov o kvalitách francúzskych lanových dráh presvedčili aj ich návštevy už realizovaných obdobných projektov na Slovensku. Po víťaznom tendri podpísal v apríli 2006 francúzsky výrobca so Ski klubom Ústí nad Orlicí zmluvu na prvú sedačkovú lanovú dráhu typu Unifix v Česku, so 4-miestnymi vozňami s neodpojiteľným uchytaním a nástupným pásom, ktorú

odovzdali do užívania koncom októbra 2006

Opodstatnenosť honosného regionálneho – patriotického názvu lanovky I. Orlická dráha sa preukázala po prvej, z hľadiska klimatických podmienok nie najľahšej zimy v lyžiarskom stredisku Říčky. Išlo jednoznačne o najlepšie lyžovanie v Orlických horách aj vďaka novej lanovke. Ski centrum Říčky v Orlických horách vlastní a prevádzkuje Ski klub Ústí nad Orlicí a nachádza sa na juhovýchodnej strane vrchu Zakletý v nadmorskej výške 740 – 992 m. Práve vďaka svojej nadmorskej výške, modernej lanovke a výhodnej orientácii dlhých

■ Poháňacia stanica lanovky UNIFIX 1. Orlická dráha

zjazdových tratí ide o najlepšie stredisko zjazdového lyžovania v Orlických horách a jedno z popredných stredísk v Českej republike. Vrch Zakletý, respektíve kríženie turistických ciest Pěticestí, ktoré je opodiaľ, je súčasne ideálnym východiskovým miestom bežkárov na celý hlavný hrebeň Orlických hôr.

Odbornú montáž technológie zabezpečovala so svojimi pracovníkmi firma Techmont Snow, ktorá pôsobí ako výhradný zástupca firmy Poma v SR a v ČR. So svojou sesterskou firmou Tech-Mont Helicopter company, ktorá realizovala letecké práce vrtuľníkom, vytvorila silný tandem, ktorému sa podarilo uspokojiť náročného českého zákazníka kvalitnou prácou.

Druhú lanovú dráhu typu Unifix 4 s nástupným pásom vybuďovali v lyžiarskom areáli Zadov pri obci Stachy, v južných Čechách na Šumave, neďaleko miest Vimperk (15 km) a Strakonice (36 km).

Z hľadiska termínov išlo o podstatne napätejšiu výstavbu ako v Říčkach, keď zmluva sa podpísala až v septembri 2006 so záväzným termínom uvedenia do prevádzky 15. 12. 2006. Poma a jej partneri to vzali ako výzvu, ktorá sa strategickým klientom neodmieta. A Český zväz telesnej výchovy takým partnerom je. Veď pod jeho egidu patria najnavštevovanejšie české strediská ako Sportovní areál Harrachov, kde firma Poma už vybuďovala dve lanovky typu Alpha 4 (1997, 2002), Ski Pec pod Sněžkou a Ski areál Špindlerov Mlyn.

■ Zátážové skúšky lanovky UNIFIX 1

Výsledkom sústredeného úsilia všetkých zúčastnených strán počas priaznivo dlhej teplej jesene, aj napriek ťažkostiam na strane subdodávateľa stavebných prác, za vyriešenie ktorých patrí vďaka Ing. Monike Bezděkovéj z ČSTV, bola lanovka s názvom Kobyla včas dokončená a pripravená prijať vianočných lyžiarov. Na slávnostnom otvorení sezóny 20. decembra 2006 prestrihol symbolickú pásku Jean Gauthier, predseda predstavenstva Pomagalski S. A. spolu s Ing. Vladimírom Srbom, predsedom ČSTV. Za skutočnosť, že z vianočnej lyžovačky nakoniec zišlo, môže skúpa pani zima, ktorá len veľmi lenivo schádzala z krásnych šumavských pláni do nižších polôh...

■ Krížovanie trate lanovky s lyžiarskym vlekom

Technické údaje

Lanová dráha	Unifix 4 I. Orlická dráha	Unifix 4 Kobyla
Lyžiarske stredisko	SKI centrum Říčky Orlické hory	Lyžiarsky areál ČSTV Zadov, Šumava
Šikmá dĺžka trate	1 205,0 m	724 m
Prevýšenie	241,93 m	153 m
Priemerný sklon trate	21 %	22 %
Maximálny sklon trate	53 %	59 %
Počet traťových podpier	13	8
Ťažná vetva	pravá	pravá
Poháňacia/napínacia stanica	údolná, Unifix	údolná, Unifix
Maximálna dopravná rýchlosť	2,6 m/s	2,6 m/s
Maximálna dopravná rýchlosť pri núdzovom pohone	0,5 m/s	0,6 – 1,0 m/s
Maximálna rýchlosť doprav. pásu	0,8 m/s	0,8 m/s
Revízná dopravná rýchlosť	0,13 – 0,50 m/s	0,13 – 0,50 m/s
Prepravná kapacita	2 400 os/h	2 000 os/h
Počet vozňov	156	78
Typ vozňa	4-miestna sedačka typu Comfort	4-miestna sedačka typu Comfort
Vzdialenosť medzi vozňami	15,6 m	18,72 m
Časový interval medzi vozňami	6 s	7,2 s
Čas prepravy	7 min 43 s	4 min 38 s
Nominálny priemer dopravného lana (Trefileurope)	40,5 mm	40,5 mm
- zloženie lana	6 x 26 WS	6 x 26 WS
Rozchod dopravného lana	4,9 m	4,9 m
Priemer poháňacieho lanového kotúča	4 900 mm	4 900 mm
Nástupný pás	zn. Emmegi, typ Comfort	
Elektrický motor hlavného pohonu	Thrige – Electric	
- inštalovaný výkon	212 kW	149 kW
Hlavná prevodovka	Kissling, Unifix M	
- krútiaci moment	19 150 daN	11 948 daN
Elektrický motor núdzového pohonu	Danfoss Bauer	
- inštalovaný výkon	37 kW	30 kW
Náhradný prúdový zdroj	Cummins	
Elektrické rozvádzače	Semer	
Automatizácia	Siemens	
Dodávateľ lanovej dráhy	Pomagalski, S. A., Voreppe, Francúzsko	
Investor	Ski klub Ústí nad Orlicí, združenie občanov	Český svaz telesnej výchovy, združenie občanov
Prevádzkovateľ	Ski klub Ústí nad Orlicí	Lanovka Churaňov

Text a foto P. Olšavský

Doppelmayr®

info

Ahornbahn – najväčšia kyvadlová lanovka v Rakúsku

V stredisku Mayrhofen v tirolskom Zillertale 9. decembra 2006 slávnostne otvorili prevádzku na najväčšej kyvadlovej lanovke v Rakúsku. Má kabíny pre 160 osôb a je dlhá 3 km.

Objednávateľ, Mayrhofen Bergbahnen, zorganizoval stavebné práce, firma Doppelmayr zodpovedala za lanovkársku techniku.

Najväčší lanový kladkostroj v Európe

Ťažné lano, protilano a nosné laná vážia dokopy 415 t. Nosné laná majú priemer 70 mm, ťažné lano 47 mm. Horizontálna - napínacia sila predstavuje 178 t na nosné lano, čo znamená na vrcholovej stanici viac ako 700 t. Aby bolo možné utiahnuť takú hmotnosť, bolo by potrebných minimálne 10 moderných elektrických lokomotív. Takú ťažkú lanovku dosiaľ v Európe ešte nikdy nepostavili. Na ťahanie lana bol potrebný špeciálny prístroj – najťažší stroj na ťahanie lana v koncerne Doppelmayr/Garaventa na tento účel špeciálne zosilnili.

Vysoké uznanie pre firmu Doppelmayr

V lyžiarskej oblasti Mayrhofen si Doppelmayr vychutnáva obrovské uznanie. Nielenže všetky lanovky – a je ich viac ako 40 – sú z firmy Doppelmayr, ale aj

susedia v lyžiarskom stredisku Penken majú s kyvadlovou lanovkou 150er Tux firmy Doppelmayr (rok výstavby 2001) tie najlepšie skúsenosti. Lanovka spája obe lyžiarske oblasti.

Hannes Condin, ktorý je už 20 rokov zamestnancom Ahornbahn, chváli efektívnosť a profesionalitu tímu Doppelmayr/Garaventa pri stavbe novej lanovky Ahornbahn. Nielen inžinieri, ale aj montéri so švajčiarskym šéfmontérom Alfredom von Känelom vynikajúco pracovali. Niet divu, Doppelmayr/Garaventa má dlhoročné skúsenosti s ťažkými lanovkami.

Technické údaje

- prepravný výkon	1 200 os/h
- čas jazdy	6,7 min.
- prepravná rýchlosť	10,0 m/s
- kabínky	2
- interval/postupnosť	8,0 min.
- šikmá dĺžka	3 045 m
- prevýšenie	1 300 m
- počet podpier	2
- pohon	vrcholová stanica
- napínanie ťažného lana	údolná stanica
- nosné laná pevne ukotvené	údolná st. + vrchol. st.

Alpspitzbahn – prvá kombinovaná lanovka v Nemecku

V polovici decembra 2006 uviedli v bavorskom Allgäu do prevádzky kombinovanú lanovú dráhu 4/8-CGB Alpspitzbahn/Nesselwang. Lanovku inštalovala firma Doppelmayr.

Lanovka je celosvetovo prvou lanovkou, v ktorej sú zmiešané 4-miestne sedačky a 8-miestne kabínky. Súčasne je prvou kombinovanou lanovkou v Nemecku. V priebehu roka spoločnosť Alpspitzbahn GmbH, prevádzkovateľ lyžiarskej oblasti Nesselwang, zaznamenala približne 1,5 milióna prechodov cez turnikety, z toho 80% v zime. Preto sa rozhodli pre výstavbu novej modernej lanovej dráhy 4/8-CGB. Lanovka je dopravnou komunikáciou i lanovkou pre opakované jazdy. Vozne sa garujú v stanici na postrannej odstavnej koľajnici. Osadenie vozňov je flexibilné, otočením ruky možno poslať na trať len sedačky alebo len gondoly v ľubovoľných

■ Alpspitzbahn/Nesselwang leží v spádovej oblasti veľkých miest, a preto je dobre vyťažená

odstupoch. Podľa štúdie, ktorá bola podkladom pre projekt, sa pre začiatok uvažoval pomer 3:1 – teda 3 sedačky k 1 gondole.

Strecha údolnej stanice bola dozadu predĺžená, takže vozidlá sa môžu posúvať k integrovanej revíznej podeste. Lanovka ponúka dva oddelené prístupy – lyžiari, ktorí si nechcú dávať dolu lyže, uprednostňujú sedačky, druhá cesta vedie ku kabínkam.

Konateľ spoločnosti Alpspitzbahn GmbH Franz Erhart zdôrazňuje: Firma Doppelmayr ponúkla celkový balík s dobrým pomerom cena/výkon. Doppelmayr pristupoval k dielu s mimoriadnou angažovanosťou, svoju časť – lanovkársku a radiacu techniku – splnil čo najlepšie. Súhra s firmou Doppelmayr bola perfektná...

Technické údaje

- prepravný výkon	1 200 os/h
- čas jazdy	5,2 min.
- prepravná rýchlosť	5,0 m/s
- počet sedačiek/kabínok	30/10
- postupnosť	15,0 min.
- šikmá dĺžka	1 256 m
- prevýšenie	282 m
- počet podpier	12
- pohon	vrcholová stanica
- napínanie ťažného lana	údolná stanica

■ Pohodlné kabíny. Základná plocha kabíny je 38,4 m², čím je pre každého cestujúceho k dispozícii 0,24 m². Lanovka je dopravnou kombináciou i lanovkou pre opakované jazdy

Srbsko v rozmachu

Lžičarske oblasti v Srbsku sa sústavne budujú. Firma Doppelmayr dodala v roku 2006 štyri zariadenia.

V oblasti Stará Planina, 330 km juhovýchodne od Belehradu, inštalovala firma Doppelmayr lanovú dráhu 4-CLF Konjarnik a kotvový lyžiarsky vleč Sunciana Dolina. Lyžiarska oblasť leží v nadmorskej výške 1 100 – 1 200 m a je bohatá na sneh, má dobré snehové podmienky, ako aj dobrú hotelovú infraštruktúru. Pre Starú Planinu dodal Doppelmayr kompletne zariadenia.

Lyžiarska oblasť Kopaonik, 230 km severozápadne od Belehradu, je vychvaľovaná ako pohorie slnka a snehu. Za rozhodnutím použiť pri oboch 4-miestnych lanovkách Duboka I a 2 opäť odpojiteľné systémy, bol určite veľký úspech prvej 4-miestnej sedačkovej lanovky 4-CLD Pancicev Vrh. Lanovky Duboka I a 2 nahradili dve staré dopravné

zariadenia – jeden lyžiarsky vleč a jednu 2-miestnu sedačkovú lanovku. Zariadenie Duboka I má stanicu do uhla, aby sa vyhla chránenej prírodnej oblasti. Sprístupňuje krásny slalomový svah.

Podnetom pre vybudovanie lyžiarskych oblastí bola iniciatíva ministrov Mladana Dinkica (financie), Velimira Ilica (kapitálové investície) a Bojana Dimitrijevića (obchod a turizmus), ktorí sú presvedčení, že lanovky sú obrovským vysielateľom impulzov pre turistickú ekonomiku.

Zariadenia boli vybudované na základe objednávky štátnej Skijalista Srbije, strešnej spoločnosti pre všetky lyžiarske oblasti v krajine. To, že si vybrali práve firmu Doppelmayr, nie je náhoda. Generálny riaditeľ Ljubiša Radovanović ako bývalý riaditeľ turistického strediska Kopaonik, najlepšie pozná zariadenia Doppelmayr Karaman Greben, Mali Karaman a Pancicev, si váži firmu Doppelmayr ako férového a výkonného partnera.

Technické údaje	4-CLF Konjarnik	TBL Sunciana Dolina	4-CLD Duboka 1	4-CLD Duboka 2
- prepravný výkon	1 900 os/h	1 200 os/h	2 400 os/h	2 400 os/h
- čas jazdy	7,4 min.	3,5 min.	5,3 min.	4,0 min.
- prepravná rýchlosť	2,6 m/s	3,0 m/s	5,0 m/s	5,0 m/s
- sedačky/závesy	119	72	106	80
- interval/postupnosť	7,6 s	6,0 s	6,0 s	6,0 s
- šikmá dĺžka	1 154 m	637 m	1 410 m	1 107 m
- prevýšenie	339 m	178 m	385 m	394 m
- počet podpier	12	6	15	14
- pohon	vrchol. st.	údol. st.	údol. st.	údol. st.
- napájanie	údol. st.	údol. st.	údol. st.	údol. st.

■ Duboka 2 – aj v Srbsku si cenia pohodlné a rýchle lanovky Doppelmayr

Cable Liner Shuttle pre Las Vegas

Firma Doppelmayr stavia v Las Vegas druhý systém Cable Liner Shuttle. Tento peplomover s dĺžkou 650 m vytvorí spojenie medzi dvoma veľkými hotelmi a sprístupní nové City Center, ktoré sa buduje.

City Center je v súčasnosti najväčším súkromným stavebným projektom v USA, do ktorého sa investuje 9 miliárd dolárov. Dokončiť sa má koncom roka 2009 a bude v ňom 2 800 luxusných bytov, tri kasinové hotely s 5 000 postelami a 44 tisíc m² predajnej plochy, reštauračné a konferenčné miestnosti. Investorom je skupina MGM Mirage, jeden z najväčších prevádzkovateľov hotelov a kasín na celom svete. Skupina je vlastníkom a prevádzkovateľom Mandalay Bay Tram Cable Liner Shuttle, ktorý inštalovala DCC v roku 1999.

MGM Shuttle má prepravný výkon 3 200 os/h na smer pri garantovanej dispozičnosti 99,5 %. Trasa postavená na necelých 30 m v tvare S je dlhá 650 m. Stanice majú na dlhých stranách otvorený sklenený-ocelový dizajn. Celý projekt realizujú Doppelmayr CTEC a DCC spoločne. Systémové komponenty APM dodáva Doppelmayr CTEC Salt Lake City (USA) a St. Jérôme (Kanada), ako aj Wolfurt (Rakúsko). Rozpätie medzi podporami je až 68 m.

So stavbou sa začalo v októbri 2006, otvorenie je naplánované na júl 2009. Doppelmayr DCC dostal v období 2005/2006 prísľuby pre tri systémy Shuttle – Letisko Mexiko City, Benátky a City Center Las Vegas.

■ Stanica Cable Liner Shuttle

Technické údaje CLS MGM Las Vegas

- prepravný výkon	3 200 os/h
- čas jazdy	2,1 min.
- prepravná rýchlosť	10,5 m/s
- dopravné prostriedky	2 vlaky po 4 vozňoch (132 osôb)
- dĺžka	650 m
- pohon	2 x 570 kW

Jubilujúci YORK NEIGE a OL TRADE

Je priam symbolické, že v jednom a tom istom roku boli dve významné jubileá, ktoré súvisia so zasnežovacími systémami York. Na rok 2006 pripadlo 30-ročné jubileum vstupu spoločnosti York Neige so svojim prvým zasnežovacím systémom na svetový trh a súčasne aj 10. výročie uvedenia prvého zasnežovacieho systému York, a hneď plnoautomatického, do prevádzky na svahoch Slovenska, presnejšie strediska Jasná.

Obe tieto jubileá boli podnetom pre slávnostné stretnutie ľudí, ktorí sa rozhodujúcou mierou zaslúžili o inštalovanie systému York v Jasnej – prevádzkovateľov slovenských zimných stredísk vybavených týmto zasnežovacím systémom za obdobie 10 rokov i pozvaných hostí.

Hostitelia – generálny riaditeľ firmy Johnson Controls Neige Regis-Antoin Decolasse a predstaviteľ spoločnosti OL TRADE – konateľ Ondrej Lörinčík a výkonný riaditeľ Ing. Matúš Lörinčík, pripravili pre pozvaných hostí 23. mája 2007 v Bratislave v hoteli Matyšák zaujímavý program. V konferenčnom salóne hotela čakala okrem uvítacieho prípitku a informačného materiálu aj videoprezentácia, z ktorej sa mohli oboznámiť so všetkými lyžiarskymi strediskami na Slovensku, ktoré úspešne využívajú zasnežovacie systémy York.

■ **Generálny riaditeľ firmy Johnson Controls Neige Regis-Antoin Decolasse odovzdal ocenenie Ing. Štetkovi**

A nie je ich málo, na Slovensku je to už 17 lyžiarskych stredísk a 3 ďalšie pracujú v Rusku, keďže spoločnosť OL TRADE sa etablovala aj v tejto krajine.

Pozvanie na stretnutie prijalo viacero významných hostí. Bol tu atašé francúzskeho veľvyslanectva Julien Couleau, námestník obchodného zástupcu Ruskej federácie Alexander Turov, predseda Slovenského olympijského výboru František Chmelár, generálny riaditeľ sekcie cestovného ruchu na Ministerstve hospodárstva SR Ing. Gabriel Kuliffay, Ing. Ľudovít Kaník, zástupca investora, ktorý buduje významné stredisko v Štiavnických vrchoch, Ing. Ján Štetka, riaditeľ Lanových dráh Chopok J+T, Marián Morávek, bývalý generálny riaditeľ York Sloven-

ska a mnohí ďalší. Bohužiaľ, stretnutia sa z vážnych príčin nemohla zúčastniť osoba, ktorá sa rozhodujúcou mierou zaslúžila o etablovanie zasnežovacieho systému York na Slovensku, v tom čase generálny riaditeľ SKI Jasná, a. s., Ing. František Štric.

Generálny riaditeľ R.A. Decolasse vo svojom príhovore predstavil 30-ročnú cestu, ktorou sa firma York v zasnežovacích systémoch uberala od nainštalovania prvého modelu vo francúzskom stredisku Meribel Mottaret v roku 1976 až po úspešné inštalácie zasnežovacích systémov pre všetky alpské lyžiarske disciplíny na ZOH 2006 v Turíne a na majstrovstvách sveta v alpskom lyžovaní vo švédskom Are v roku 2007. V súčasnosti systémy York predstavujú viac ako 42 % podielu na svetovom trhu. Pochvalne sa zmienil aj o úspechoch, ktoré prostredníctvom spoločnosti OL TRADE dosahujú aj na Slovensku.

Riaditeľ spoločnosti OL TRADE, Ondrej Lörinčík, pripomenul vývoj a pôsobenie firmy York Slovensko od prvej inštalácie systému zasnežovania York v roku 1996 v Jasnej, ktoré bolo prvým nielen na Slovensku, ale aj na území východnej Európy a vznik spoločnosti OL TRADE v roku 2000, ktorá je exkluzívnym dodávateľom systémov zasnežovania York pre Slovensko a Česko.

Po príhovoroch oboch predstaviteľov R. A. Decolasse odovzdal ocenenia budovateľom prvého systému zasnežovania na Slovensku v Jasnej. Ocenenia si prevzali:

- Ing. Ján Štetka, v čase realizácie výstavby technický riaditeľ Ski Jasná
- Ing. Michal Rumanský, generálny riaditeľ Stavoindustria Liptovský Mikuláš
- Marián Morávek, bývalý generálny riaditeľ York Slovensko
- Ing. Jaroslav Moravčík, projektant
- Ondrej Lörinčík, duša začiatku budovania zasnežovacích systémov York na Slovensku.

Ocenenia neprítomným – Ing. Františkovi

■ **Výkonný riaditeľ Ing. Matúš Lörinčík pri slávnostnom prípitku**

Štricovi a zástupcovia firmy Mastra, odovzdajú dodatočne.

Vyvrcholením oficiálnej časti stretnutia bol prípitok prednesený Ing. Matúšom Lörinčíkom. Pezinským vínom naplneným v originálnej čaši z modranskej keramiky (ktorá zostala účastníkom na pamiatku) pripil na rozvoj a skvalitňovanie úrovne zimných stredísk, a tým aj na zvyšovanie podmienok nielen pre rozvoj cestovného ruchu, ale i výchovu špičkových lyžiarov, pokračovateľov tradície Krajňákovcov, Pažouta, sestier Kuzmanových, Gantnerovej a ďalších. Vyslovil vieru, že i s príspevom Ol Trade, a tým i systémov York, budeme môcť v našich lyžiarskych strediskách opäť obdivovať svetové hviezdy nielen alpského, ale i klasického - bežeckého lyžovania. Neoficiálna časť pokračovala v podzemí hotela Matyšák, v archívnej pivnici z roku 1904, ukrývajúcej vyše 40 000 fliaš kvalitných vín značky Matyšák. Ochutnávka vybraných druhov vín s kvalifikovaným výkladom hotelového someliera určite prispela k rozšíreniu horizontu poznania všetkých účastníkov v oblasti vinárstva. Po ochutnávke vín a pohostení pokračovala voľná priateľská beseda, v ktorej sa spomínalo na veselšie i ťažšie začiatky činnosti spoločnosti OL TRADE i na zámery a plány ďalšieho rozvoja zasnežovania na Slovensku.

M. Čerňanská

■ **Pri ochutnávke vína v historickej pivnici**

Prezentácia zasnežovania York v Jasnej

Tradícia každoročných stretnutí s prevádzkovateľmi, resp. záujemcami o systém zasnežovania York nebola prerušená ani v tomto roku. Tohtoročný prezentačno-technický seminár v Jasnej, v hoteli Grand, konaný 22. marca 2007, sa niesol v atmosfére doznievajúcich osláv 30. výročia vstupu systémov zasnežovania York na svetový trh a tiež 10. výročia vstupu tejto značky na lyžiarske svahy Slovenska.

Presnejšie, bolo to 29. novembra 1996, asi o 18.26 h, čo pokryli prvé kryštáliky technického snehu York povrch zjazdovky Biela Púť v Jasnej.

Takto je to zaznamenané v štatistike realizovaných výkonov riadiaceho počítača prvého plnoautomatického systému zasnežovania nainštalovaného nielen na Slovensku, ale aj v krajinách východnej Európy. Punc mimoriadnosti akcie dodala i osobnosť hlavného lektora podujatia. Technický riaditeľ spoločnosti Johnson Controls Neige Michel Galvin je v celosvetovom biznise vývoja a budovania systémov zasnežovania veľmi uznávanou a rešpektovanou autoritou. Asi 60 účastníkov seminára si s veľkým záujmom vypočulo erudovaný výklad o histórii a vývoji zasnežovacích systémov a využilo neobvykle otvorenú možnosť nahliadnúť do trinástej komnaty Yorku, ukrývajúcej budúce unikátne technicko-technologické riešenia permanentne sa rozvíjajúceho systému zasnežovania York. Napriek tejto otvorenosti je viac ako isté, že komnata ukrýva veci, ktoré pri svojom zverejnení určite prekvapia nielen prevádzkovateľov, ale najmä výrobcov prvkov zasnežovania. S menom tohto pána, ktorého nazývajú i mozgový trust Yorku, sú spojené všetky unikátne technicko-technologické riešenia a riadiace softvéry systému zasnežovania York vyvinuté za posledných 20 rokov. Je viac ako isté, že i v tomto roku sa v systéme zasnežovania York objaví novinka, ktorá určite zvýši efektivitu výroby technického snehu a potvrdí tak pozíciu svetového lídra značky York Neige. Súčasťou programu seminára bola aj prehliadka prvkov systému zasnežovania v Jasnej, konkrétne nainštalovaných snehových diel. Na lyžiach. Mnohí z účastníkov to brali vzhľadom na klimatické podmienky tohoročnej zimy ako žart. Pri pohľade na perfektne upravené zjazdovky celého strediska, plné lyžiarov, bolo na tvárach účastníkov prevádzkujúcich iné systémy zasnežovania vidieť neskrývané prekvapenie a aj akúsi tichú závišť. Pochybovačné pohľady sprevádzali diskusné príspevky Vavrinca Sedláka so strediska

Levočská dolina a Slavomíra Zelena z hostiteľského strediska Jasná Nízke Tatry. Účastníkov prekvapilo 68 lyžiarskych dní, počnúc 29. decembrom 2006 a priemerná teplota zasnežovania $-4,38^{\circ}\text{C}$ v nízko položenej Levočskej doline (nadm. výška 630-870 m). Podobne úspeš-

nú sezónu absolvovali strediská Tále, Telgárt, Šachtičky a ďalšie strediská vybavené systémom York. Vyše 110 dní trvala lyžiarska sezóna v Jasnej. Z ekonomického hľadiska ju prevádzkovateľ prirovnal k rekordnej sezóne 2005/2006, pričom klimatické podmienky tejto zimy boli v porovnaní s predchádzajúcou sezónou diametrálne odlišné. Štatistické záznamy v riadiacom počítači systému v Jasnej zaznamenali, že počas prvého zasnežovania zjazdoviek FIS, Biela Púť a č.1, bolo od 6. 11. 2006 do 6. 1. 2007 vyrobených celkom 78 584 m³ snehu, z toho asi 78 % pri vlhkej teplote v rozmedzí -1 až -4°C . Jedine stredisko Jasná bolo schopné lyžiarom ponúknuť počas vianočných sviatkov veľmi dobré podmienky na približne 4 km zjazdoviek.

Zjazdové disciplíny minuloročnej túrskej olympiády v Sestrières, ako aj tohtoročné majstrovstvá sveta v alpských disciplínach, ktoré sa konali vo švédskom Are, by sa bez zasnežovania York asi ťažko uskutočnili. Po uplynulej zime vyznievajú tvrdenia o nevhodnosti a nepoužiteľnosti zasnežovacích

systémov voda-vzduch, resp. tyčových diel v geologicko-klimatických podmienkach slovenských lyžiarskych stredísk, mierne povedané, ako nekompetentné. Naopak, ich výhodnosť a efektivnosť v diskusii potvrdili aj účastníci seminára. Rozhodujúca je kvalita technicko-technologického riešenia, stimulujúca efektivita a spoľahlivosť systému zasnežovania, najmä však výroba kvalitného snehu v požadovanom množstve a na požadovanom mieste. To je hlavná zásada, ktorá riadi a usmerňuje všetky kroky veľkého tímu nielen kmeňových pracovníkov, ale aj všetkých spolupracovníkov spoločnosti pri ďalšom zvelaďovaní obchodnej značky York Neige, ktorá nesie od 1. 1. 2007 nový názov Johnson Controls Neige.

Presne toto bolo hlavným stimulom pre OL TRADE pri rozhodnutí uzatvoriť od tejto sezóny dohodu o strategickom partnerstve so spoločnosťou Slovopump Trade. Symbiózou špičkového know-how s kvalifikovanou pracovnou silou ziska predovšetkým zákazník, ktorým v konečnom dôsledku nie je prevádzkovateľ, ale najmä návštevník zimného strediska. **A nezabúdajte: Kde Perinbaba nemá moc, príde vám York na pomoc!**

■ **Technický riaditeľ firmy Johnson Controls Neige Michel Galvin pri prezentácii v Jasnej**

■ **Konateľ spoločnosti OL TRADE Ondrej Lörinčík**

■ **Účastníkov prezentácie zaujal výklad o vývoji zasnežovania**

TATRAPOMA

Tatrapoma na výstave InterAlpin 2007

Innsbruck je hlavným mestom spolkovej krajiny Tirolsko a zároveň piatym najväčším mestom Rakúska. Nachádza sa v údolí Innu, v alpском priesmyku, ktorý vedie do Južného Tirolska (Taliansko). Meno dostalo od rieky Inn a Brucke, nemeckého slova pre most (most cez rieku Inn). Okrem toho je aj najväčším mestom v Európe s takou nadmorskou polohou v Alpách. Je vyhľadávaným lyžiarskym strediskom Rakúska, ponúka nielen lyžovanie, ale aj početné možnosti pre odpočinok a kultúrne vyžitie.

Azda najznámejšou budovou Innsbrucku je bývalá rezidencia tamajších zemepánov, ktorú postavili v roku 1420. Vďaka cisárovi Maximiliánovi I. má balkón so zlatou strechou – Goldenes Dachl. Zaujímavosťou je, že tu nájdete najvyššie položenú zoológickú záhradu Európy – Alpenzoo. Najväčším tromfom tohto mesta je blízka majestátnosť vysokých hôr a prírody, rovnako ako všadeprítomný kontrast starej tradície s vitalitou moderného mesta. V tomto prostredí sa tradične koná medzinárodná výstava zariadení pre vybavenosť zimných stredísk, športového náradia a iných exponátov, známej ako InterAlpin. Výstava sa koná každý druhý rok a návštevníci na nej nájdú všetko, čo súvisí so zimou – od atrakcií pre deti na snehu až po samotné horské prepravné zariadenia.

Na výstave InterAlpin 2007 sa na ploche viac ako 30 000 m² prezentovalo približne 500 firiem. Rôznu škálu produktov si mohli návštevníci pozrieť v štyroch halách a vo vonkajších priestoroch.

Po minuloročnej výstave InterAlpin 2006 konanej v Bolzane, kde sa Tatrapoma zúčastnila prvý raz, mala v tomto roku premiérové zastúpenie medzi lídrami výrobcov horskej dopravnej techniky aj na výstave InterAlpin 2007 v Innsbrucku.

V našom stánku, umiestnenom v hale č. 3, sme privítali okrem návštevníkov aj

sedadlami s tepelno-izolačnou podložkou so spevnenou protišmykovou úpravou, ktorá lepšie odoláva mechanickému poškodeniu. Návštevníci si mohli detailne pozrieť aj nový typ pevného uchytenia k dopravnému lanu týchto sedačiek, ktoré vyvinuli a vyrobili v Tatrapome pre priemer lana 40, resp. 42 mm. Záujem návštevníkov sa sústreďoval aj na pevné uchytenie vlečných zariadení lyžiarskych vlekov. Predstavili sme tiež klasické vlečné zariadenie s unášacim tanierom a teleskopickou tyčou, ako aj detailný pohľad na odpojiteľné uchytenie vlečného zariadenia k lanu.

■ **Expozícia Tatrapomy na výstave InterAlpin 2007**

mnohých našich zákazníkov a návštevu nás pocítili aj niektorí naši dodávatelia. Expozícia Tatrapomy pozostávala jednak z prezentácie obrazového materiálu, ale aj zo štvormiestneho vozňa s povrchovou úpravou žiarovým zinkovaním, vybaveného

V našej expozícii sme privítali záujemcov z rôznych krajín, dokonca až z ďalekej Indie, prirodzene, nechýbali susedia z Poľska, Maďarska, Česka, Ukrajiny, Rumunska, Ruska či zo Švajčiarska. Pozitívnym prekvapením bola aj pomerne vysoká účasť návštevníkov zo Slovenska.

Príležitosť prezrieť si túto techniku využilo mnoho študentov, ktorí sa zaujímali o horské prepravné zariadenia. Boli medzi nimi aj študenti z odbornej školy v Kemtene, kde sa odborne pripravuje nová generácia pre túto špecifickú oblasť. Prevažná väčšina návštevníkov však bola domáca – z Rakúska a susedného Taliánska. Asi najviac práce nám dalo vysvetľovanie, že naša spoločnosť má vlastnú dlhoročnú históriu a nie sme súčasťou spoločnosti Pomagalški, ani jej dcérskou spoločnosťou.

Hoci celosvetový trend vo výstavbe horských dopravných zariadení sa nesie v znamení nahrádzania lyžiarskych vlekov sedačkovými, prípadne kabínkovými lanovkami, pomerne veľký záujem bol o lyžiarsky vlek s odpojiteľným uchytením vlečného zariadenia k lanu, a to najmä

■ **Výstavu InterAlpin navštívil aj generálny riaditeľ Tatrapomy Ing. Jozef Debre**

lútné bez defektov. Pozor, plnoplastové koleso z Leitwolfu spolu s polosou sa dá odniesť v jednej ruke! Oproti klasickým plným je rozdiel v hmotnosti kolies na celom stroji takmer pol tony. Nuž a keď sme pri hmotnosti, Leitwolf má ako jediné vozidlo inteligentnú, tzv. prútvovú konštrukciu rámu z rúrkového profilu, podobnú leteckým konštrukciám. Tá poskytuje možnosť optimalizovať hmotnosť rámu so schopnosťou odolávať záťaži. Leitwolf teda stráca ďalšie kilogramy a v sumare je jeho hmotnosť iba 8 200 kg kompletného stroja a tesne pod 10 tonami hmotnosti pri navijakovej verzii s 1 000 m lanom (stroj + 2x alu pásy + fréza + radlica + 1 000 m navijak). To je o celú tretinu menej ako iné stroje v rovnakej triede. Pre technicky zdatných uvediem aj nasledujúci údaj: na jedného koňa – PS pripadá v stroji 19 kg hmoty a v navijakovej verzii 22,5 kg/1PS. To je jednoducho špičková hodnota. Pri takej nízkej pasívnej záťaži môže 13 litrový motor MAN venovať maximum energie do aktívnej práce. Maximálny výkon 435 koní (320 kW) dosahuje pri 1 700 otáčkach za minútu a maximálny krútiť moment 2 000 Nm naskakuje už pri 800 otáčkach za minútu, teda hneď po rozjazde stroja. Ako je to možné? Systémom vstrekovania paliva Common – Raile (úplne odlišným od obyčajného elektronického vstrekovania). Ten má za následok jednak predčasné naplnenie emisnej normy Euro II., ako aj nasledujúcu hodnotu – priemerná spotreba 20 l/mth (pozor, nie spotreba od 20 l). Podľa firemného jazdca Christiana Steinerja, ak má Leitwolf spotrebu nad 25 l/mth, je potrebné vymeniť vodiča. Mimo chodom, vodič. Pozornosť a dôraz na jeho komfort sa dával už pri vzniku vozidla. Excelentné odhlučnenie (motor za kabínou), anatomické sedadlá (3 ks), prehľadnosť a minimalizovanie ovládacích prvkov, jeden združený joystick pre frézu a radlicu, farebná obrazovka, plnoautomatické riadenie navijaka. To všetko je v sériovom vybavení od roku 2000. A už 16 rokov je osvedčená pozícia vodiča v strede kabíny. Jednoducho výborný výhľad na obe strany. Volant po polhodine jazdy chýbať nebude.

Aký pohľad na tieto veci majú tí, čo si to skúsili? **Dušan Ondrejka** je dlhoročným vodičom z Jasnej. Teraz jazdí na PB 300W kdh: *Systém ovládania je úplne iný. Je to niečo nové, no o type stroja rozhoduje investor. Vodič, ak za niečo stojí, musí sa novému ovládaniu prispôbiť. Jednoducho musí.* Aj z jeho ďalších slov bolo cítiť pragmatizmus: *Každý stroj má svoje výhody! Na tom mojom sa mi naďalej páči práca frézy. Na Leitwolfe má veľký význam aktívny podvozok. Pri každom type práce si stroj možno inak položiť. Tiež ma pozitívne prekvapila výborná manévrovací schopnosť, ľahké otáčanie aj v náročnom teréne. Na prácu stroja majú veľký vplyv dve veci: hmotnosť stroja a sila motora. Tie si musí*

každý výrobca strážiť. Ved' na stroji cítiť každých 100 kg. Extrémnym zaťažením pre stroj je navijak.

Na navijak sa zamerali najmä pracovníci z Lomnického sedla. Pozorne si všimli výhody uloženia ťažiska navijaka a veľmi kladne hodnotili tlačenie snehu do boku a prácu v traverze. Vedeli by využiť aj maximálnu úžitkovú dĺžku lana – 1 200 m a tiež je pre nich zaujímavá možnosť úplne odvinúť lano z bubna a zhodiť ho po kraji zjazdovky. Stroj tak nie je viazaný na kotviaci bod. Môže nocovať v garáži, alebo robiť iné zjazdovky bez lana. Skúsenému vodičovi trvá opätovné nasadenie lana 20 minút.

A na záver skúsenosti vodiča, ktorý naozaj môže porovnávať – **Peter Kukla**: *V Oraviciach máme dva roky PB 300 kdh, aj nový Leitwolf. Leitwolf má jednoznačne lepšiu frézu. Tak ako táto prepracuje a zahladí zjazdovku, nedokáže žiadna iná, o tom som presvedčený. Má aj veľa užitočných funkcií, ktoré na druhej fréze nie sú. Aj stúpanosť je veľmi odlišná. Tam, kde sa idem s druhou mašínou na mokrom snehu zahrabať, vyletím s Leitwolfom dohora ako guľa. A pritom normálne ťahám frézu a dokážem aj potlačiť radlicou. O tom sa presvedčil aj majiteľ. Aj on sám zvykne upravovať. Stroj je na ovládanie citlivý, je dôležité učiť sa s ním pracovať, používať funkcie, porozumieť im a vedieť, kedy a ako ich nasadiť. V stroji je veľa elektroniky, je to ale užitočné a potrebné. Tento trend je už na všetkých moderných strojoch. Musíte sa vedieť naučiť novému. Veľmi sa mi páčia práve tieto posledné slová: Je načase učiť sa novému!*

Peter Horník (Györi)

Snowwork, výhradné zastúpenie Prinoth

Kurz technikov SPV v Zuberco a Nižnej na Orave

Snowwork za aktívnej pomoci Prinoth v dňoch 12.–14. apríla 2007 organizoval v Zuberco a Nižnej na Orave školenie technikov SPV značiek Prinoth, Leitner a Bombardier.

Dôraz sme kládli na vysvetlenie funkcií základných častí vozidiel, na ich správnu údržbu, na profylaxiu. Zámerom bolo objasniť princípy fungovania servisu strojov, a tým odovzdať potrebné know-how technikom SPV. Naším cieľom je znížiť závislosť užívateľa od (pomere drahého) firemného servisu a umožniť riešenie technických problémov v rámci strediska. Účastníci školenia dostali potrebné schémy, tabuľky hodnôt a návody. Každý z takmer 40 účastníkov dostal oficiálny certifikát o absolvovaní kurzu. Školiaci technici: Ing. Oleg Golubiev, Georg Ralsler.

■ **Naši finalisti so sprievodom**

Finále pohára jazdcov v Tignes, FR

Drivers Trophy – finálové preteky vodičov Prinoth sa uskutočnili vo francúzskom Tignes v dňoch 3.–5. mája 2007. Zo semifinále konaného 8.–9. marca 2007 vo Vrátnej postúpili šiesti jazdci do finále v Tignes, cestovať však mohli nakoniec len traja.

Cesta bola dlhá, no prijatie o to srdečnejšie. Každý večer poseedenie, dobré jedlo, zábava. K pohostinnosti Prinoth treba dodať, že si veľmi vážili našu účasť. Z nových východných krajín bolo Slovensko jediným zástupcom. Organizátori nevynechali jedinou príležitosť, aby nás pozdravili a pripomenuli, z akéj diaľky sme pricestovali.

V samotnej finálovej súťaži vodiči zo Slovenska skončili v strede tabuľky. Bez popredných miest, ale aj bez hanby. Pravdupovediac, pri vyhlasovaní víťazov bolo aj to posledné miesto ocenené potleskom a odmenou. Prvé tri miesta obsadili Rakúšania – všetko mladí chlapi. Víťaz, ktorý vyhral štvorkolku Yamaha, nemožno uveriť svojmu šťastiu. Naozaj úprimná radosť. A úprimné boli aj všetky nové zoznamenia, priateľské stretnutia, kolegiálna, pohostinnosť. Viem, že aj naši chalani si práve toto najviac vážili. Oceňujem ich šikovnosť, bojovnosť a ochuť a za celý Prinoth ďakujem Petrovi Kubalíkovi z Vrátnej, Lacovi Gardošikovi z Lučivnej pri Svite a Tónovi Malčovskému spolu s jeho trénerom, masérom a psychológom Miroom Kalužom z Drienice.

■ **Šťastný víťaz trojkolky**

■ **Projektový manažér Ing. Jaroslav Mačičák pri rokovaní so zákazníkom**

preto, že umožňuje aj viacnásobné zalomenie trasy. Návštevníci sa zaujímali aj o sedačkové lanovky s pevným uchytením na dopravné lano a ich dosahované maximálne prepravné kapacity.

Pomerne veľa dotazov bolo na vozíčkovú dráhu Tatrabob, ktorá je určená pre celoročné využitie. Ukázalo sa, že bolo chybou, že sme túto športovú atrakciu priamo nevystavovali.

Informácie, ktoré sme na výstave získali, nám ukázali, že aj naša firma má zákazníkom čo ponúkať. Na druhej strane sa však musíme snažiť priniesť vždy niečo nové. Veľa podnetov smerovalo na nevyhnutnú modernizáciu sedačkovej lanovej dráhy, či už z hľadiska zvýšenia komfortu pre cestujúcich alebo dizajnového riešenia. Podobne pri lyžiarskych vlekoch s odpojiteľným uchytením sa poukázalo na pomerne vyššiu náročnosť na regulovanie a údržbu v porovnaní s lyžiarskym vlekom s bubienkovým vlečným zariadením, pri nižšej dosahovanej prepravnej kapacite. Takže po znížení maximálnej prepravnej rýchlosti zo 4 m/s na 3,5 m/s podľa nových EN, čo bolo jednou z výhod lyžiarskych vlekov s odpojiteľným vlečným zariadením nemá pri dlhých vlekoch, dávajú zákazníci pri priamych trasách prednosť vlekom bubienkovým vlečným zariadením.

Aj touto cestou sa chceme poďakovať všetkým, ktorí našu expozíciu na výstave navštívili.

Ing. Jaroslav Mačičák
projektový manažér
Barbora Šoltésová
asistentka obchodného riaditeľa

Prinoth®

na Slovensku stále aktívny

V čísle 1/2007 časopisu LAVEX-info som pripomenul akcie, ktoré sa už uskutočnili a upozornil som na nové. A tu sú...

Demo Leitwolf – predvážacia akcia v Jasnej 13.-14. apríla 2007

**Žiadosť Tatrancov vyskúšať si
dlhoročne (od roku 2000)
najúspešnejší stroj v supertriede,
naše prémium vozidlo Leitwolf (vlk
vodca, alebo alfa vlk), bola pre nás
výrazným podnetom.**

Aj keď sa takéto akcie plánujú mesiace vopred, Prinoth sa opäť ukázal prístupným a flexibilným a stroj smeroval po Veľkej noci do Tatier. Na Skalnaté Pleso sa už odspodu dostať nedalo, tak bola voľba jasná – stredisko Jasná. Už pri skladaní stroja na Otupnom a obúvaní pásov si chlapi pochvalovali jednoduchosť a rýchlosť montáže – zdá sa to maličkosť, no pre servis a rýchlosť opráv je to dôležitá vec. Žiadne sťahovák, žiadna hrubá sila... Prvou z predvedených úloh bolo obnovenie snoubordparku. Paradoxne, hoci je Leitwolf stroj najvyššej triedy, k tomu zaťažený navijakom, nebol to žiadny problém. Nízka hmotnosť a aktívny podvozok zaručujú obratnosť a efektívnosť aj pri takejto práci.

Stroj s navijakom je určený na prácu v strmine a na presúvanie snehu. Tesne nad Koleskom sprava prudko padá sedmička krátkym, no širokým zrázom. Sneh tam bol vydetý až na ľadové platne. Spod kotviaceho bodu už nebolo čo nahŕňať, len úplne vľavo, pod svetelnou tabuľou, bola nahnutá masa snehu. Stroj

sa do nej zahryzol a hoci sme plnou radlicou tlačili takmer pod uhlom 45° (merané od pozdĺžnej osi stroja k lanu), Leitwolf pracoval v pohode a dal sa bezchybne ovládať. Tento pracovný úkon, spolu s traverzovaním po svahu v závese alebo ľahkým otáčaním sa na lane v strmine, zabezpečuje uloženie a konštrukcia navijaka, keď os otočenia veže je identická s osou otáčania stroja. Jazdom z Jasnej hneď *padol do oka* aktívny podvozok. Ten je unikátom na snežných pásových vozidlách.

Pracuje na hydropneumatickom princípe podobne ako podvozok Citroënu, má však štyri rôzne polohy. Rovnomerný tlak všetkých šiestich polôsi na podložku využíva stroj na stúpanie. Nadvihnutím predného napínacieho kolesa stroj lepšie utláča čerstvý alebo mokry sneh. Zadná poháňacia rozeta sa dvíha pri bežnej úprave, presúvaní snehu alebo jazde s navijakom dolu z kopca. A keď sa stroj na štyroch stredových polosiach zodvihne celý, zmenší sa kontakt s podložkou takmer o meter. Tým sa získa manévrovateľnosť podobná strojom v najľahšej triede.

Nespomínam ani rozdiel v jazde na takom dokonalom pružnom podvozku – ako sa ktosi vyjadril: *Tá mašina po snehu nejazdí, ona po snehu pláva*. A výhody, ktoré rozoznajú len technológovia? Hydropneumatický podvozok premení porovnateľne najväčšiu časť energie prijatej pri náraze z kinetickej na tepelnú. Teplo je hydraulickým olejom odvedené do chladiča a rám absorbuje len zvyšok sily nárazu. Preto rám nemusí byť taký masívny: menej hmoty = menej hmotnosti.

Veľkou výhodou sú plné kolesá – abso-

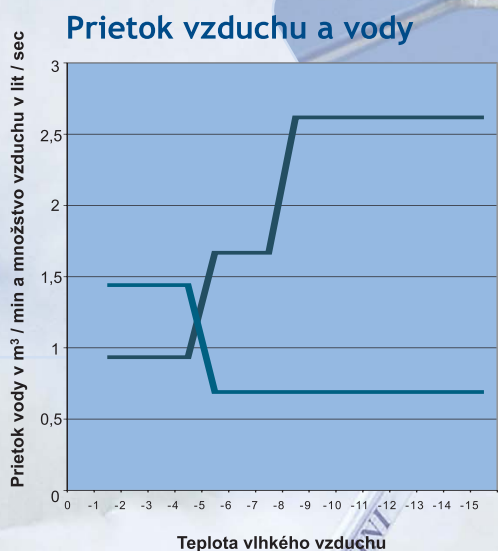

■ **SPV Leitwolf charakterizuje ľahkosť, sila a elegancia**

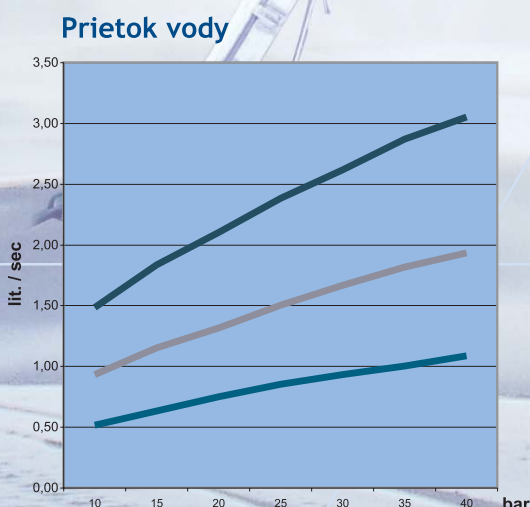

GEMINI® AEROS

Jediná tyč, ktorá sneží od 0°C!

— Prietok vody v l/sec pri 30 bar
— Spotreba vzduchu v m³/sec pri 7 bar

— 1. okruh
— 1.+ 2. okruh
— 1.+2.+3. okruh

GEMINI® AEROS Technické dáta

Začiatok sneženia	0°C / 70 % relat. vlhkosť (- 1,7° FKT) ¹⁾
Sneženie od	15 bar
Prietok vody	0,63 l/s - 3,05 l/s
Produkcia snehu	5 - 27,5 m³/h
Regulovaná spotr. vzduchu	690 - 1600 l/min
Regulovaný tlak vzduchu	3 - 8 bar
Počet vodných trysiek	4 - 8 kusov
Počet nukleátorových trysiek	12 kusov
Výška snežnej tyče	12 m
Váha snežnej tyče	135 kg

Výhradný distribútor pre SR a ČR:
SNOWWORK, s.r.o.
Havrana dolina 314
Mlynky

tel.: +421 53 449 31 33
mobil: 0905 291 333
mail: snowwork@troyka.sk
web: www.snowwork.eu

Zvýšiť rýchlosť na dlhšej vzdialenosti, to je určite úsporné riešenie !
V Ax les Thermes v Pyrenejach bola zvolená táto cesta. Vysoká rýchlosť umožní prepraviť 3000 os/h pri zachovaní optimálneho počtu podpier a sedačiek. Keď na lanovej dráhe typu Multix 6 rýchlomer ukazuje 6 m/s, znamená to nielen svetový rýchlostný rekord, ale i nižšie náklady, vyšší komfort, viac času na lyžovanie a tým väčšiu radosť pre všetkých.

Multix 6

6 m/s... POHODLNE DOSIAHNUTÝ REKORD

www.poma.net

